

PREANGERBODE

== OCHTEND- EN AVONDBLAD ==

Hoofredacteur: TH. E. STUFKENS

Telefoon No. 211 en 195 (huis)

BETALINGSVOORWAARDEN:

Abonnement per kwartaal . . . f 7.50

Alle abonnements- en advertentiegeden zijn bij vooruitbetaling te voldoen

ADVERTENTIE-TARIEF

1 tot 5 regels f 2.50

elke regel meer „ 0.35

ADMINISTRATIE EN UITGAVE
N. V. „DE PREANGERBODE“Bandoeng — Groote Postweg 56 en 58
Telefoon No. 820

AVONDBLAD

EERSTE BLAD

Dit nummer bestaat uit vier bladen.

Het Bolsjewisme.

III

Op het 3e Alrussische Congres der Sowjets dat in Januari 1918 plaats vond, werden de rechten van het werkdadige en uitgebuite volk geproclameerd. Het 5e congres nam in Juli 1918 de „Verfassung“ aan. Samen vormen deze twee wetten de grondwet van de Russische socialistische federatieve Sowjetrepubliek. Artikel 2 van de „Verfassung“ schrijft voor dat: „Die Beseitigung jeglicher Ausbeutung des Menschen durch den Menschen, die vollständige Aufhebung der Klasseneinteilungen der Gesellschaft, die schonungslose Niederhaltung der Ausbeuter, die Errichtung der sozialistischen Organisation der Gesellschaft und der Sieg des Sozialismus in allen Ländern“, de taak der nieuwe regering is.

Rusland zou volgens deze grondwet een federatie van vrije Sowjetrepublieken worden, die zelf kunnen uitmaken in hoever zij aan de centrale regering willen deelnemen.

Het bijzondere in de nieuwe staatsinrichting was, dat de geheele centrale en lokale macht bij de raden van arbeiders, soldaten en boeren berustte. Deze raden zijn de organen, welke de dictatuur van het proletariaat geschapen hebben; zij zijn de vertegenwoordiging van de arbeiders in de fabriek, de stad, op het land, in het gewest en het rijk. De fabriek en het dorp, noemt dr. Hirschberg de politieke en economische oer-eel; de fabrieksraad en de boerenraad krijgen hun bevelen van de gewestelijke raad voorgeschreven, overigens regelen zij hun eigen zaken.

De laagste Sowjets zenden hun vertegenwoordigers naar de Staas- en Wolostraden, de dorpsowjets vormen kring (kreis) sowjets; uit de vertegenwoordigers van de stedelijke raden worden Gouvernementsowjets gevormd.

De gekozen vertegenwoordigers der stads- en kreissowjets vormen het provinciaal congres; een merkwaardigheid is, dat 25000 landelijke kiezers één gedelegeerde zenden tegen 5000 stadskiezers; het vroeger zoo aangevochten meervoudig stemrecht is dus weer in triomf binnengehaald om te voorkomen dat de landarbeiders, die de numerieke meerderheid hebben en sociaalrevolutie dus niet-bolsjewiek zijn (zie het eerste artikel dezer serie) aan het bestuur een niet-gewilde richting zullen geven. Hetzelfde meervoudig stemrecht treffen we ook aan bij de verkiezingen voor het Alrussische Sowjetcongres. De stedelijke raden zenden per 25000 kiezers één afgevaardigde, de gouvernementsowjets één per 125000 kiezers.

Vermeld dient nog te worden, dat iedere raad een uitvoerend comité benoemt; ieder mandaat van een raad is dadelijk herroepbaar.

De fabrieks- en dorpsraden vormen ook centrale economische organen, iedere tak van bedrijf moet een economische raad krijgen, welke de lakens uitdeelt en de productie regelt; reeds werden een zentro-textiel, een zentrotabak, zentropapier enz. opgericht. Boven deze zentro's staat een opperste economische raad, welke de geheele productie en het geheele verbruik moet regelen.

Het Alrussische Sowjetcongres, dat minstens tweemaal per jaar vergadert, kiest een centraal uitvoerend bewind van hoogstens 200 personen, dat aan het congres verantwoordelijk is.

Het kan zoonodig wetten uitvaardigen en vormt de hoogste wetgevende, uitvoerende en controleerde instantie. Verder benoemt het den Sowjet van Volkscommissarissen, dat de regeringsfuncties uitoefent. Het uitvoerend comité kan de maatregelen der volkscommissarissen elk oogenblik opheffen.

Er zijn 18 volkscommissarissen n.l. voor buitenlandsche zaken, oorlog, justitie, marine, volksontwikkeling, hygiëne enz., de opperste economische raad is een der commissariaten,

Burgers van de Sowjetrepubliek zijn alleen de arbeiders.

Volgens art. 13 der „Verfassung“ behooren hietoe allen, die hun levensonderhoud uit productieven en sociaal nuttigen arbeid bestrijden, arbeiders, die in industrie, landbouw, handel en bestuur bezig zijn, boeren slechts zoover zij geen loonarbeiders in dienst hebben; ook soldaten en proletariërs, die niet meer voor zich zelf kunnen zorgen moeten hietoe gerekend worden. Geslacht, geloof, ras, maken voor het kiesrecht geen onderscheid. Het actieve en passieve kiesrecht is aan alle kooplieden, geestelijken, voormalige politieambtenaren, krankzinnigen en zware misdadigers ontnomen; in de eerste plaats zijn daarvan alle personen verstoken, die loonarbeiders in dienst hebben en renteniers. Niet geregeld is de positie van het geestelijke proletariaat; de bourgeoisie heeft geen rechten, alleen plichten.

Arbeiders en arme boeren hebben de beschikking over de pers, de couranten worden portvrij vervoerd. Alleen het proletariaat heeft het recht van vergaderen, localiteiten worden gratis verward, en verlicht ter beschikking gesteld. Schoolonderwijs is kosteloos; de kerk is geheel van den staat en de school vrijgemaakt, iedere arbeider mag vrij godsdiensge of antigodsdiensge propaganda voeren.

Reeds boven merkten we op, dat de bourgeoisie alleen plichten heeft, in de eerste plaats om belasting te betalen. Verder de arbeidsplicht welke nog niet voor het proletariaat is ingevoerd, ledere bourgeois krijgt een arbeids- en consumptieboekje, waarin de arbeidsprestatie door de overheid wordt gewaarmerkt. Ontbreekt deze aangifte dan wordt de broodkaart ingehouden.

Zeer eigenaardig is, dat de geheele geheime diplomatie werd afgeschaft. In zijn rede over die internationale Lage und die äuszere Politik op 23 September 1918 gehouden, zegt Radek, dat de radenregering besloten heeft „kein Papier aus anderen als militärischen Gründen sei verheimlichen“.

Merkwaardig is ook het zelfbeschikkingsrecht der volken volgens de bolsjewistische opvatting. Zij erkennen dit recht en grijpen toch voortdurend in de inwendige aangelegenheden van de Randstaten, Duitschland, Hongarije, Rumenië enz. in. Het bolsjewische uitgangspunt der komende wereldrevolutie is hier in strijd met het principe. In dergelijke gevallen gaat het socialistische uitgangspunt voor en wordt het andere principe op zijde gezet. Het zelfbeschikkingsrecht en de openlijke diplomatie worden dus naar omstandigheden gecarteerd — het doel heiligt hier de middelen.

Zeer merkwaardig is nog de oplossing van het militaire vraagstuk. Van de „Aussichtslosigkeit des Pazifismus“ in de kapitalistische staten zijn de Bolsjewisten hartgrondig overtuigd. Om den kapitalistischen staten bond lachen zij hartelijk.

Een wereldvrede achten zij alleen mogelijk in de socialistische maatschappij d. w. z. als het socialisme in de voornaamste staten gezegevierd heeft. Daarom tracht het Bolsjewisme de andere staten mede in de wereldrevolutie te sleuren. Zoo noodig met wapengeweld, waarvoor dus een leger noodig is. Iedere proletarier is daarom tot dienst in de Roode Garde verplicht. Trotski wil alle proletariërs jaarlijks 6 tot 8 weken onder de wapenen roepen. Lenin leert ons in zijn Militärprogramm der proletarischen Revolution, dat naast imperialistische oorlogen ook „nationale Befreiungskriege“ onderdrukt en uitgebuitte Völker noodig zijn. Iedere proletarier moet in den wapenhandel bedreven wezen om tegen de bourgeoisie te kunnen vechten. „Eine unterdrückte Klasse, die nicht danach strebt, Waffen zu kennen, sich in Waffen zu üben und Waffen zu besitzen, eine solche unterdrückte Klasse ist nur wert unterdrückt, misshandelt und als Sklave behandelt zu werden.“

Aanvalsoorlogen kunnen gemotiveerd zijn als dit noodig is om de wereldrevolutie te doen zegevieren; het komt er dan niet op aan hoeveel menschenlevens hierbij verloren gaan, de bolsjewistische wereldbeschouwing is niet friedlich sondern heorisch“.

(Wordt vervolgd).

Nederlandsch-Indië.

Arbeids-commissie.

Heden ving de z.g. Arbeids-commissie in de gemeenteraadszaal alhier aan met vergaderen onder presidium van mr. dr. Schumann.

Het gaat hoofdzakelijk over de vaststelling van minimum-loonen.

De vergaderingen hebben een vertrouwelijk karakter.

Pensioens-verhooging.

Als bevestiging van een bericht uit Den Haag vernamen wij, dat op voorstel van het Indische legerbestuur de militaire pensioenen belangrijk zullen worden verhoogd, als tenminste de begrotings-wetgever zulks goedkeurt waarop alle kans is.

Zoo zal het pensioen van een kapitein van f 2400 op f 3400's jaars worden gebracht.

Subsistenten-kader.

Men deelt ons mede, dat begonnen is aan den bouw van het subsistenten-kader alhier, waarover we een poosje geleden al berichtten.

Het nieuwe kampement komt op den hoek van Nassaulaan en Noorder Kampementsstraat.

De oplevering zal in den loop van 1921 plaats hebben. Naar men ons mededeelt, zal de inrichting modern zijn en aan hooge eischen voldoen.

Staking bij de gemeente.

De gemeente Bandoeng boekt — voor zooverre wij kunnen nagaan — haar eerste staking. De opnemers voor de kaartteering bij de dienst van gemeentewerken hebben n.l. het werk neergelegd in verband met een nieuwe regeling van de werkuren.

Seinstation.

Naar we vernemen, wordt met ingang van morgen de stopplaats Kiara Tjondong iets beoosten Bandoeng, tot seinstation verheven en als zoodanig opengesteld.

Er kunnen dus vanaf dien datum treinkruisingen plaats hebben.

Als de lijn naar Bandjaran in gebruik wordt genomen, zal de stopplaats tot halte worden gepromoveerd.

Gemeenteraad.

Men deelt ons mede, dat de gemeenteraad van Bandoeng nog vóór de opening der Jaarbeurs zal vergaderen, denkelijk omtrent 12 of 14 Mei.

Een oud-stadgenoot.

De heer A. van Witzenburg, directeur hoofdredacteur van de Provinciale Drentsche Asser Courant, heeft uit die betrekking eervol ontslag verzocht.

Men herinnert zich nog wellicht, dat de heer Van W. te Bandoeng de West-Java Courant redigeerde, welk blad slechts kort bestond.

Ned. Ind. Padvindders.

Deze week hield de afdeling Bandoeng van genoemde vereniging hare jaarlijksche algemeene vergadering voor de behandeling van het jaarverslag — zij werd medio 1914 opgericht.

Uit dit jaarverslag vermelden wij het volgende, waarin ouders en contribuanten wellicht belang stellen.

Een in Augustus 1919 met een der troep-leiders ontstaan conflict, waarin zich helaas de oudere jongens en later ook buitenstaanders mengden, gaf aanleiding tot eene scheuring in de afdeling, en de oprichting van een op zich zelf staande, d. w. z.: niet bij de over geheel Indië vertakte vereniging: „Nederlandsch Indische Padvindders“ aan gesloten organisatie, met name Bandoengsche Padvindders-Bond. Het bestaan van twee padvindders-organisaties op de zelfde plaats kan niet gewenscht zijn wegens versnippering van krachten. Het oog is daarom nog steeds gericht op hereeniging, die tot heden nog niet tot stand is kunnen komen.

Op ultimo Maart telde de Blauwe troep 23 meisjes; de Roode troep 26 jongens; de Oranje troep (welpen) 17 jongens.

De leiding van deze troepen berust

respectievelijk bij mevr. Brukker- de heeren Brukker en Heyting en de heer H. J. Pluyme.

Verbandlessen werden gegeven door Dr. Ahn, kooklessen en handwerklessen door de dames Hoogland, Lips en Leegstra. De lichaams-oefeningen bij de jongens worden geleid door een vakonderwijzer.

Het Clubhuis, aan den Oud Merdika-weg voldoet uitnemend aan de behoefte. Het bijbehorend speelterrein biedt een prachtige gelegenheid voor de oefeningen in de open lucht.

Van de bibliotheek wordt een trouw gebruik gemaakt. De financiën staan gunstig. Eene collecte op Koninginsverjaardag gehouden voor de inrichting van den heer Van der Steur bracht f 585.80, op eene andere nacollecte voor de Weensche kinderen werd f 336.25 ontvangen.

Het nieuwe werkjaar kan met hoop worden ingetreden.

Alweer een!

Naar wij vernemen, zal de heer Mr. Krijgsmann, werkzaam bij den Administratieven dienst, in de volgende maand de Staats-spoorwegen verlaten, om in het particuliere over te gaan.

Aan de studie.

Wij vernemen, dat de kapitein der artillerie Bijl de Vroe, verbonden aan de pyrotechnische werkplaats alhier, dit jaar met verlof naar Eurppa zal vertrekken en dan van het departement van Koloniën opdracht krijgt, gedurende zijn verlofstijd aan de hogeschool te Delft te gaan studeeren voor scheikundig ingenieur.

Conferentie.

In de Vredesode lezen we, dat te Soera-baja van 22 tot 24 Mei a.s. de Pinksterconferentie van den Bond voor Evangelisatie zal worden gehouden, waarbij tevens de alkemeene jaar-vergadering zal plaats hebben.

De agenda ziet er belangwekkend uit.

Nieuwe stadgenooten.

Te Bandoeng heeft zich gevestigd dr. Coronel, die lange jaren te Singapore geneesheer was en hier een wel-verdiende rust gaat genieten.

Verder zal zich hier vestigen de heer Buning, de bekende industrieel uit Cheribon.

Bij de afreize.

Gister vertrok de kapitein-apotheker Van Dongen, voorzitter van den Bandoengschen Padvindders Bond, per trein vanuit Bandoeng om met Europeesch verlof te gaan.

Waarschijnlijk keert de heer Van Dongen niet meer in Indië terug. Hij heeft het voornemen, in Nederland pensioen aan te vragen en daar een betrekking te aanvaarden.

Aan het station waren o. m. aanwezig om hem uitgeleide te doen: de generaal-majoor der genie Clignett en verschillende officieren van den geneeskundigen dienst, benevens geïnteresseerden bij de padvinderij, waaronder vele jongens, die den scheidenden president een gouden Swastika-teeken aanboden.

Moto-fiets verbrand.

Het komt bij de militiecompagnie der artillerie nog al eens voor, dat uit de motorfietsen der dienstplichtigen benzine wordt gestolen.

Eénmaal werd iemand als vermoedelijke dief aangewezen en sneed hij waarschijnlijk uit wraak een band van zulk een motorrijwiel door.

Zaterdagavond is men blijkbaar weer aan het benzine-gappen getogen en maakte bij die gelegenheid gebruik van een lucifer, waardoor het rijwiel in brand vloog en onherstelbaar beschadigd werd.

Doodbericht.

Gister is de heer Tänzer, vroeger een bekend handelsman te Cheribon, na een langdurige ziekte, te Bandoeng overleden.

Onder het pseudoniem „Paul“ schreef hij gedurende den Europeeschen krijg de oorlogs-commentaren, die een eigenaardige re-nommée verwierven.

AU-BON-MARCHÉ

Ontvangen:

Een nieuwe zending **Sweaters** in
modekleuren, **Wollen Sport** en
Reismantels. 118

Chique modellen

Groote verscheidenheid.

Feestend Cheribon.

Woensdagavond j.l. is de nieuwe eerste burgemeester van Cheribon, de heer Johan, op plechtige wijze geïnstalleerd waarna in de sociëteit „Phoenix“ een feestelijkheid plaats had, die uitwees, hoezeer deze benoeming in den smaak is gevallen. O.m. werd hem door een deputatie van Arabische ingezetenen hulde gebracht.

Een deel van het bataljons-musiekkorps te Bandoeng maakte bij die gelegenheid muziek.

De zelfde ploeg was gister weer te Cheribon present om muziek te maken bij het vertrek van den tot resident van Madioen benoemden heer Eyken, die tot Tegal in uitgeleide werd gedaan.

Uit Cheribon wordt nog geseind:

Gistermiddag werd de nieuwe benoemde resident Eyken uitgeleide gedaan door de inlandsche en Europeesche bestuurs-ambtenaren en wel in een extra-trein der S. C. S. tot Tegal.

Rekestreerende motorfietsers.

Wij berichten voor kort, dat drie jongelui, die op Kareës een wedstrijd hielden met motorrijwielen, wegens het rijden met grooter dan de geoorloofde snelheid, ieder met f 45 door den landrechter werd beboet.

Thans hooren we, dat door de betrokkenen — die de boete weigeren te betalen — een rekest aan den landvoogd is ingediend om herziening van dat vonnis op grond van het feit, dat door den kroongetuige onder eede verklaard was, dat zij met een vaart van 40 à 45 kilometer reden, terwijl een commissie van deskundigen heeft uitgemaakt dat de onderhavige motorfiets niet sneller kan koopen dan 28 K.M. per uur.

France—Hollande.

Bovengenoemde vereniging houdt a.s. Vrijdag een propaganda avond in de „Concordia“.

De heer H. Cucherousset zal bij die gelegenheid een lezing houden over handel, nijverheid, land- en mijnbouw in Fransch Indo-China, in verband met de jaarbeurzen te Hanoi.

Iedereen is welkom.

Ook over Australië.

Zooals bekend, is aan den burgemeester van Bandoeng, den heer B. Coops, met ingang van 3 Augustus a. s. buitenlandsch verlof verleend. Wij hoorden, dat Z. Ed. den 7den d.a.v. per ss. Houtman naar Australië hoopt te vertrekken, vanwaar de reis naar San Francisco wordt voortgezet.

Mooi merk.

Gister liet een Europeaan zich per sado van Tjimahi naar de Riouwstraat te Bandoeng rijden. Daar stapte hij uit en nam zonder te betalen de vlucht in de richting van den Dagoweg. Hij werd achterna gezet en gepakt, waarna de man, bang voor een pak slaag, zijn jas en broek als betaling aanbod.

Hiermee werd genoegen genomen; het merk kleedde zich uit en ging in z'n onderkleeren den kampong in, terwijl de koetsier naar Tjimahi terug keerde.

Weerbericht.

Temperatuur:

Gister { 6 1/2 uur v.m. 19,1 C.
1 uur n.m. 29,6 C.
6 uur n.m. 25,2 C.

Regenval: 0,— m.M.

Heden { 6 uur n.m. 21,2 C.
1 uur n.m. 29,2 C.

Regenval: 0,— m.M.

Ingenieurscongres.

De uitvoerende commissie van het Ingenieurscongres heeft den deelnemers aan het congres, die aan de discussies wenschen deel te nemen, verzocht daarvan schriftelijk mededeeling te doen met opgave op welk onderwerp het verzoek betrekking heeft.

Teneinde het werk der tachografen, verslaggevers en tolken te vergemakkelijken worden deelnemers tevens uitgenoodigd de

door hen te maken opmerkingen op schrift te stellen en dit eveneens den betrokken secretaris toe te zenden.

Zij die schriftelijk en minstens een dag te voren het verzoek deden aan de discussie deel te mogen nemen, zullen het eerst in de gelegenheid gesteld worden het woord te voeren.

Spoormen in spé.

Men deelt ons mede, dat de adviseur der havenwerken W. Cool den heer R. Birckenhauer als Voorzitter van het Comité van Bestuur der Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij te Semarang zal opvolgen.

Dodelijke sprong.

Hedenmiddag sprong een Inlandsch reiziger even voor Andir, terwijl de trein een zijweg passeerde, uit den wagon.

De man werd met verbijzelden schedel opgenomen.

Dolle hond.

Naar men ons meldt, is bij de familie Dieudonné aan den Dagoweg alhier een vermoedelijk geval van hondsdelheid voorgekomen. Genoemde familie en de familie Van Vuuren, die den hond eveneens op bezoek had gehad, zijn naar Batavia vertrokken om zich zekerheidshalve onder behandeling te stellen.

Autopech.

Zaterdagavond boekte Technisch Bureau Soenda voor de derde maal in één maand tijds een auto-ongeluk.

Eerst viel er één, toebehoorend aan bedoelde venneotschap, bij de onderneming „Sperada“ in een ravijn — hiervan maakten we melding.

Het tweede ongeval geschiedde op het land „Bajangbang“, toen een auto door een brug zakte.

En nu het derde ongeluk. Zaterdagavond op den Bragaweg gebeurde bij het trekken van een electrischen kabel, toen de schaufeur den motor aandraaide maar verzuimd had, dien eerst af te stellen zoodat de wagen plotseling vooruit liep en één paal omver duwde. De voorruit van de car werd geheel versplinterd, de schaufeur, die nog trachtte, de auto tot stilstand te brengen, werd zwaar aan den pols gewond: de slagader was doorgesneden.

„Femina“.

Gisteravond maakten we kennis met het nieuwe toneelwerk van mr. C.P. van Rossen „Femina“, wiens „Pomarius“ we al eerder hadden genoten. Bij de vervaardiging van het blijspel dat gisteravond door het Ruys, ensemble werd opgevoerd, werd de geestige schrijver bijgestaan door dr. F.J. Soesman. De opzet is origineel, want hoogst modern — de bewerking aan mr. Van Rossen ten volle waardig.

We hebben inderdaad van het allerondeugendst, maar zeer beschaafd gehouden stuk genoten. Het is een aaneenschakeling van fijnen humer en tintelenden geest, met waarlijk komische situaties en van een inzinking was haast nimmer sprake.

Méer zouden we de uitvoering op prijs hebben gesteld, zoo op tijd ware begonnen — toen we na het tweede bedrijf in arren moe de over het late uur huiswaarts keerden was het kwart over twaalf! . . . Tot ruim 10 uur moesten we ons met wachten op het halen van het scherm amuseeren . . . Zie, dat doet bepaald afbreuk aan de vertooning.

Overigens hebben we veel lof over de vertolking van „Femina“, die lang niet makke eischen stelt.

Het stuk werd gedragen door Cor Ruys, dien we thans als Haagsch viveur hoogelijk konden apprecieeren.

Jeanne Timrott was goed, evenals zenuwarts (Joh. Timrott), die veel stil spel had, wat ook den beroepsspeler niet immer goed afgaat.

Paula de Waart deed het ook best in haar bescheiden dienstbode-rol.

Zonder souffleur werd vlot gespeeld en levendig was het applaus na elk bedrijf.

De zaal was goed gevuld.

We hopen op een reprise tijdens de Jaarbeurs.

Een teeken des tijds! . . .

Naar we vernemen, is de luitenant der infanterie G. de Lang, toegelaten tot de studie aan de Hoogere Krijgsschool te Den Haag, thans te Bandoeng bij den topografischen dienst gedetacheerd, benoemd tot chef de bureau bij de Baldwin Locomotive Works alhier.

In fuifstemming.

Zaterdag was er op het bureau van den inspecteur van vervoer der Staatsspoor alhier een fuifstemming, zulks naar aanleiding van de benoeming van den heer MacLeod Manuel tot hoofdamtenaar.

Het personeel zorgde voor bloemen, er

werd gekiekt, met champagne gewerkt, enz. Des avonds bracht het bureau-personeel en dat van het station den pas benoemde een serenade met een eigen strikje en toen werd er natuurlijk weer gefoven.

Het was voor beide partijen een prettige dag.

Een krankzinnige.

Door de politie is opgevat een persoon van twijfelachtige nationaliteit, die aan waan zin lijdt en in het hospitaal op Tjilintah in observatie wordt genomen.

Gedrost fuseller.

Een Europeesch fuselier, die uit het garnizoen Batavia was gedrost, is hier door de politie in het Insulinde-park opgepakt en aan de hoofdwacht overgegeven.

Aanrijdingen.

Zondagmiddag omstreeks half 6 vond op den Boengsoeweg een aanrijding plaats tusschen een sado en een deeleman. Schuldige was de koetsier van laatstgenoemd voertuig.

Op den Landraadweg caramboleerden Zaterdag een grobak en een deeleman door de schuld van den grobak-koetsier.

Moordaanslag.

In den nacht van Zaterdag op Zondag is in de districts-hoofdplaats Tjililin een moordaanslag gepleegd op een inlandsch echtpaar en wel naar aanleiding van een vrouwen-perkara.

De vrouw werd zwaar, de man lichtgewond.

De dader is gevat.

Zakkenroller.

Sinoen is door den landrechter van-ochtend tot 3 maanden gevangenis veroordeeld wegens zakken-rollerij.

Diefstal.

Uit de vóór-galerij der familie G. aan de Kanarilaan is een regenjas gestolen.

Behoeftig Europeaan.

Op advies van dr. Hovenkamp is uit desa Lengkong naar het militair hospitaal te Tjimahi overgebracht een Europeaan, die sinds twee maanden ziek was en in behoeftigen toestand verkeerde.

Het is een zekere Van R., geboortig uit Den Bosch, ontslagen militair gevangene uit Semarang.

Handel en Industrie

Nabeurs.

Batavia, 29 April.

Handelsbank o. e.	296—307
„ 1 mnd.	299 1/2—309 1/2
„ n. e. l. m.	272 1/2—281
H.V.A.	855
„ 1 mnd.	865
Oilmills	172 1/2
„ 1 mnd.	173 1/2
Prol. Bank	105 1/2
Bat. Veem	235
Ind. l. '19	98 1/4
A.K.I.Z.	162 1/2
Kol. Bank 1 m.	307 1/2—325
Poerworedjo 1 mnd.	270
Unie 1 mnd.	284—294
Simau 1 mnd.	502 1/2
Insul. o. e.	232
Oilmills n. e. 1 mnd.	161

Dagelijksch koersbericht

*van de effecten-notering der

Handels-vereeniging.

Onder de auteurswet van 1912.

Nadruk verboden. Niet in den handel.

Batavia, 3 Mei.

	Afgedaan	Aange-
	Laag Hoog	Gevr. boden.
Koers. Koers.	voor:	voor:
Obligaties.		
Ind. leen.	'15 — —	92 92 1/2
„ „	'16 — —	87 87 1/2
„ „	'17 — —	87 87 1/2
„ „	'19 98 1/4 98 1/4	— —
Aandeelen		
Java Bank	— —	335 345
Certificaten	239 239	238 1/2 239
„ 1 mnd.	— —	240 1/2
Handb.	300 301	300 1/2 300 3/4
„ 1 mnd	304 304	304 304 1/2
„ n. e.	274 274	273 1/2 274 1/2
„ 1 mnd	277 277	277 278
Kol. Bank	320 320	318 320
„ 1 mnd,	— —	320 322 1/2
Amst. Bank	— —	190 195
N.I. Esc.	— —	130 133
„ bij uitgifte	— —	123 1/2 124
Prol. bank	— —	104 106
Unie bank	— —	114 116
„ n. e.	— —	109 —
H.V.A.	870 880	876 887 1/2
„ 1 mnd.	— —	890 895
Internatio.	— —	357 1/2 363
„ 1 mnd.	— —	360 366
Lindeteves	— —	200 205
Band. Kinine	— —	930 950
„ 1 mnd.	— —	937 1/2 960

AU-BON-MARCHÉ

Ontvangen:

Een groote voorraad **Babygoederen** z.a.
Wollen jurkjes, **Wollen manteltjes**,
Wollen Borstrokjes, **Wollen man-**
teltjes, **Wollen mutsjes** en **Wollen**
Truitjes. 118

Insulinde	230	231	230	231
„ 1 mnd.	—	—	230 1/2	232
Unie	292 1/2	295	295	297
„ 1 mnd.	296	297 1/2	298	301
Java Ch. Jap. lijn	356	357	356	357
„ 1 mnd.	359	359	358 1/2	360
Rott. Lloyd	—	—	300	325
K.P.M.	—	—	246	260
N.I. S.	—	—	222 1/2	225
„ n. e.	206	206	205 1/2	207
Delispoor	—	—	205	207
S C. S.	—	—	170	—
„ n. e.	—	—	—	162 1/2
S.J.S.	—	—	134	—
Poerworedjo	290	290	294 1/2	300
„ 1 mnd.	290	297	295 1/2	296
Oilmills	157 1/2	158	157 1/2	158
„ n. e.	159 1/2	160	159 1/2	159 3/4
Sedyomadjo	—	—	110	113
Simau	500	500	499 1/2	502 1/2
„ 1 mnd.	505	505	505	509
Tarakan	268 1/2	270	270	272 1/2
„ 1 mnd.	—	—	265	275
T.B. Soenda	—	—	170 1/2	175
„ n. e.	149	149	148	149
Text. fabriek	—	—	102 1/2	115
Caoutch. fabr.	110	110	108 1/2	115
Waringin	—	—	400	—
„ claims	f 20	f 20 1/4	f 20	f 20 1/2
Pr. Hotel	—	—	126	—
Cl. Soer Veem	—	—	f 25	—
„ Dataran	—	—	f 70	f 90
Basilam	190	190	182 1/2	200
L. a/d Z.	90	90 1/2	90 1/2	93
Bodj. Datar	—	—	190	200
Pasir Randoe	—	—	110	115
G. Tjempaka	—	—	—	180
Candasoli	—	—	290	305
Tjisaroeni	—	—	290	325
Tjimonteh	—	—	390	400
N.I. Gasmij	—	—	172 1/2	180
N.I. K. A. S.	—	—	207 1/2	225

De Amsterdamsche beurs.

Amsterdam (Aneta), 30 Apr. 1 Mei.

Handelsbank	310	309
Unie	285	298
Java-Ch.-Japl.	350	360
Insulinde	238	238
Kol. Bank	329	325
Certificaten	239	240
H.V.A.	883	889
Poerworedjo	288	293
Internatio	380	375
K.P.M.	242	246

Nieuwe emissie.

Den Haag (Aneta), 30 April.

De aandeelhouders van de Indische Handelscompagnie hebben de geheele nieuwe emissie ten bedrage van 2 miljoen gulden genomen.

Nieuwe Scheepvaart mij.

Den Haag (Aneta), 30 April.

Opgericht is de Vereenigde Nederlandsche Scheepvaart Mij. Deelnemers daarin zijn de mij. Nederland, de Rott. Lloyd, de Java China Japanlijn, de K.P.M., de Kon. Nederl. Stoomboot Mij., en de Holland Amerika'lijn.

Deze nieuwe maatschappij beoogt eenheid te brengen in de voorbereide plannen betreffende de lijnen naar Oost-Azië, Engelsch-Indië, Australië en naar Afrika.

Den Haag (Aneta), 30 April.

Het kapitaal van de pas opgerichte Vereenigde Scheepvaart Mij bedraagt 200 miljoen gulden, waarvan de helft is volge: stort.

De raad van beheer is te Den Haag ge: vestigd en samengesteld uit de geseinde maatschappijen, en een nader te benoemen voorzitter.

Onderneming verkocht.

Den Haag (Aneta), 29 April.

De Padang Rubber Mij verkocht Soengei Lipoero en 2000 bouws oerbosch tegen een goeden prijs.

Dividenden.

Den Haag (Aneta), 29 April.

Pangheotan keert 12 1/2 en Maswatte 10 pCt. dividend uit.

Den Haag (Aneta), 29 April.

Verwacht wordt dat het dividend van de „Preanger Regentschappen“ 15 pCt. zal bedragen.

AU-BON-MARCHÉ

Ontvangen:

Een mooie partij **Dameskousen** in **Zijde**, **Katoen**
en **Fil d'Ecosse** in **wit** en **zwart**, **Lange** en
korte Handschoenen in **zijde**, **katoen** en **glacé**.
118

Den Haag (Aneta), 30 April.
Watoetoelis Popoh' keert een slot-dividend van 50 pCt. uit.

Den Haag (Aneta) 1 Mei.
De Solteveld-scheepvaart Mij keert 75 pCt. dividend uit.

De Rott. Lloyd.
Den Haag (Aneta), 29 April.
Het jaarverslag van den Rott. Lloyd zegt, dat vier vrachtschepen zijn besteld, waarvan één in Holland, en dat 9 stoomschepen in aanbouw zijn, in totaal van 100.000 ton draagvermogen.

De Palembang zal waarschijnlijk in Augustus, de Salatiga in het begin van Mei gereed zijn. Alle schepen zijn ingericht voor het stoken van olie.

Opgeheven uitvoerverbod.
Wij vernemen, dat het verbod tot uitvoer van rijst uit de afdeling Tjiandjoer door den directeur van Landbouw is opgeheven.

Een effectenbeurs te Bandoeng.
Het Weekblad der Handels-vereeniging te Bandoeng neemt het ons onlangs aangeboden artikel over de oprichting van een effectenbeurs te Bandoeng over en de secretaris teekent er bij aan:

De oprichting van een effectenbeurs te Bandoeng had reeds de aandacht van het bestuur der Handelsvereeniging te Bandoeng. Voorbereidende stappen zijn ter zake reeds gedaan.

Perceels-verkoop.
Het erf aan den Bragaweg, toebehoorend aan de heeren R.H. Teuscher en C.J. Nauta, is voor f 20.000 ingebracht in de naamlooze vennootschap „Wanda“.

Opgeheven.
De broodbakkerij des heeren Altman alhier is opgeheven.
De clientèle ging over naar Kuyl en Versteeg.

Jaarbeurs-sigaar.
De Preanger Handels-vereeniging te Bandoeng heeft het initiatief genomen, door de bekende fabriek der firma Hillen te Delft een sigaar te laten maken, die het merk Bandoengsche Jaarbeurs heeft.
Het rooktje is in alle opzichten een reclame voor de Jaarbeurs.

TELEGRAMMEN

Buiten- en binnenlandsch telegrammendienste van de „Preangerbode“

Het einde der havenstaking.
Den Haag (Aneta), 30 April.
Te Rotterdam zijn reeds voor 30 stoomschepen manschappen aangemonsterd.
De gages der matrozen bedragen f 130 per maand en die van de stokers f 135.

Weer in dienst.
Den Haag (Aneta), 30 April.
De Hollandsche Stoomboot Mij. laat de arbeiders Maandag weder toe en keert f 7: dagloon uit en de zeelieden f 154 gage per maand.

De internationale boycot.
Den Haag (Aneta), 30 April.
De Federatie en de Centrale bond seinden aan de Engelsche federatie de boycot op te heffen, met uitzondering van de Hollandsche Stoomboot Mij, aan wier directie daaromtrent een onderhoud zal worden verzocht.

Den Haag (Aneta), 30 April.
De Rotterdamse beurs ontving een officieel telegram meldende, dat de boycot van Nederlandsche schepen opgeheven is.

De gevolgen.
Den Haag (Aneta), 29 April.
Slechts weinig havenarbeiders te Amsterdam meldden bij hun organisatie, dat zij niet weder in dienst genomen zijn. Verscheiden hunner zijn evenwel in een bescheiden functie dan voorheen te werk gesteld.

De vaart hervat.
Den Haag (Aneta), 29 April.
De Rott. Lloyd hervat met de Wilis op 8 Mei a.s. de vaart op Indië.

Lijntrekken.
Den Haag (Aneta), 29 April.
De federatie te Rotterdam spoort in een manifest den bootwerkers openlijk aan tot lijntrekken.

Onslagen stakers.
Den Haag (Aneta), 30 April.
De Haagsche gasfabrieken ontsloegen 54 stakers.

De anti-revolutie-wet.
Den Haag (Aneta), 1 Mei.
De socialistische Kamerfractie verzocht aan het partij-bestuur een geweldige parlementaire pers- en vakantie te gaan voeren tegen de anti-revolutiewet.

Kou lijden.
Den Haag (Aneta), 29 April.
De kolenpositie van Nederland is in den volgende winter slechter dan in den vorigen.

Kolen uit Duitschland.

Den Haag (Aneta), 1 Mei.
De kolen-zendingen uit Duitschland worden voorloopig op den ouden voet voortgezet.

De uitvoer van kolen, voor de Hollandsche industrie een levensbelang, is echter voortdurende in gevaar.

Spoorwegmannen-organisatie.
Den Haag (Aneta), 29 April.
In een conferentie te Brussel van Fransche, Hollandsche en Belgische chistelijke spoorwegmannen werd besloten tot de oprichting van een Christelijke internationale vereeniging.

Omtrent de toelating van de Centralen wordt beslist op een bijeenkomst, in Juni alhier te houden.

Conform het besluit van de algemeene Christelijke spoorwegmannen-organisatie is de ontwerp-belasting op de spoorkaarten ingetrokken.

Prinses Juliana.
Den Haag (Aneta), 29 April.
Het lagere-school-onderwijs van prinses Juliana is geëindigd.

De Utrechtsche privaatschool docent dr. Gunning is uitnodigd advies uit te brengen in zake een algemeen-vormend onderwijsstelsel, waarmede de prinses eerder geëindigd zal zijn dan andere kinderen.

De volgende leerkrachten zijn aangewezen: Voor Nederlandsch: Mevr. Van der Reyden te Den Haag

Voor Wis en Natuurkunde de heer Bruggeman van het Lyceum te Den Haag. Voor Geschiedenis de heer Van Hasselt te Arnhem.

Voor Aardrijkskunde: de heer Van Balen van de kweekschool te Amsterdam. Voor Fransch en tevens aangesteld als gouvernante mej. Oosterlee.

Voor Teekenen: mevr. Albert-Roelofs. Voor Vioolspel: mevr. Rackwitz-de Jongh en voor zang mevr. Catharina van Rennes.

Met pensioen.
Den Haag (Aneta), 29 April.
Vice-admiraal De Booy wordt 16 Mei gepensionneerd.

Op 't uiterste.
Den Haag (Aneta), 29 April.
De bouwmeester Cuypers ligt op sterven.
Ontslagen bootwerkers.
Den Haag (Aneta), 29 April.
200 Bootwerkers te Amsterdam zijn ontslagen.

Bouwplannen in Batavia.
Den Haag (Aneta), 30 April.
In de Kunst-rubriek van de Nu. Rtt. Crt. wordt erop aangedrongen, dat het Batavia'sche gemeentebestuur een buiten de belanghebbenden staand architect, een erkende autoriteit, zal benoemen ten behoeve van de tactvolle uitvoering van een algemeen bebouwingsplan, ter voorkoming van stelselloosheid bij de uitvoering van de ahangige bouwplannen voor handelshuizen.

Gaat je niets aan!
Den Haag (Aneta), 29 April.
Minister de Graaff weigert gevolg te geven aan de schriftelijke vraag van Wijnkoop om inlichtingen te vragen over de straf, aan Hindijk opgelegd, daar deze de gelegenheid had te reclameeren.

„Pastoor Servaas.“
Djokja (Part.), 2 Mei.
Gisteravond vond hier een prachtig geslaagde opvoering plaats van Victor Ido's toneelwerk „Pastoor Servaas“ en wel voor een stampvolle zaal.
Mr. Van Dijk en mevrouw Van de Wall ontvingen bloemen.

Aneta-dienst

De herzienings-commissie.

Soekaboemi, 3 Mei.

De vergaderingen der herzienings-commissie zijn beëindigd. Eenstemmigheid is niet verkregen en wordt overigens ook niet verwacht, waar de commissie uit zóó heterogene elementen is samengesteld. Tenslotte is besloten het ontwerp van de technische sub-commissie door den voorzitter en den secretaris onderteekend der regering aan te bieden, terwijl gelegenheid zal worden gegeven voor de indiening van minderheidsnota's over het geheele of over onderdeelen van het ontwerp.

De linkerzijde der commissie zal in elk geval een minderheids-nota indienen. Het ontwerp zal dan met minderheidsnota's, toelichtingen, bijlagen enz., zoo spoedig mogelijk worden gepubliceerd, nadat het den minister zal bereikt hebben. Dit zal in elk geval wel een paar maanden duren.

Congressen.

Soerabaja, 3 Mei.

(Van Boediotomo-zijde):
Het Boedi-Oetomo-congres wordt op 8 Mei gehouden.
(Van I.S.D.V.-zijde). Het zevende I.S.D.V.-congres heeft plaats op 23 en 24 Mei.

Afgewezen.

Soerabaja, 3 Mei.

Op het verzoek van Soerjopranoto om erkenning antwoordde het Suikersyndicaat beslist afwijzend.

De 1-Mei dag.

Soerabaja, 3 Mei

(Van Inlandsche zijde). De Vakcentrale afdeling vierde den één Mei dag; het feest werd bijgewoond door ongeveer vijfhonderd mensen, in de soos Panti Harsojo.

Sprekers waren Hartogh, Dengah en anderen. Dit is de eerste keer, dat de Inlandsche arbeiders den één-Meidag vieren.

Na-aperlij.

Soerabaja, 3 Mei.

Van inlandsche zijde wordt onder voorbehoud gemeld, dat het doel van de reis van Soerjopranoto naar Makassar is: het organiseren van een havenstaking.

Fraude.

Malang, 3 Mei.

Moh. Jasin, controleursschrijver te Malang, heeft in drie jaren tijds fraude gepleegd middels valsheid in geschrift tot een bedrag van f 90.000 ten nadeele van den gewestelijken raad van Pasoeroean.

Uitgebrand.

Blitar, 3 Mei.

Gisteravond is tengevolge van een nog onbekende oorzaak brand uitgebroken in een materialen-goedang van de oliefabriek Van Dongen. Deze is vrijwel uitgebrand; een belangrijke schade veroorzakende. Deze wordt vermoedelijk, geheel door verzekering gedekt. De fabriekssputten verleenden hulp.

Kennisgeving

Wij verleenden procuratie aan de Heeren

M. F. S. Pape W-Ing.

en

H. O. M. F. Boretius

bij acten ddo. 16 April verleden voor Notaris Graafland te Bandoeng.

N. V. Technisch Bureau Soenda
De Directie. 3291

Onvervalschte Koemelk.

Weder disponibel eenige flesschen onvervalschte prima koemelk van de Boerderij „Vrijheidslust“ — te Lembang
Te bevragen: J.F. Bothma, telefoon 652.
Bandoeng. 3265

AMSTERDAMSCHESOLIDE — COULANT

Inspecteur WEST-JAVA,

J. H. VAN OS.

Postadres — Weltevreden.
2653

Advertentien

Bevallen van een ZOON

L. M. J. Calon,

weduwe van G. H. A. Eerdman.
Bandoeng, 2 Mei 1920. 3369

De Heer en Mevrouw Maassen-Jacobsz, geven hierbij kennis van de geboorte van hun zoon **René, Adelbert**
Sf. Kadipaten, 29 April 1920 3310

Ondertrouwd:

J. C. L. W. WIJS

en

E.E.E. van BROECKHUIJSEN
Weleri, 27 April 1920

Huwelijksvoltrekking den 10den Mei 1920
Eenige en algemeene kennisgeving. 3355

Hiermede geven wij kennis van het overlijden van onzen lieven vader

T. E. H. TÄNZER

3364 Zijne kinderen.

Bandoeng 2 Mei 1920.

RECLAME.

teekeningen

COR VAN DEUTEKOM

Merdikapark 36.

GLAS INDUSTRIE Bandoeng

werkplaats KEBON KLAPPA

Glas in lood, gegarandeerd goede afwerking
Vensterglas alle afmetingen
gekleurd „ „ „

Administratie

1377 Groote Lengkongweg 103.

Dankbetuiging

Mijn besten dank aan den Heer Raden Hadji ZENAL ARIEF, Vendhouder te Tasikmalaja, voor de uitstekende leiding mijner vendutie op 28 April j. l.

L. A. LAPRÉ

3377 Algemeen Ontvanger

Beleefte mededeeling

Rekeningen voor K. DIEUDONNÉ
niet voor den 16den te presenteren.
3366

Kennisgeving

Hierbij wordt door ondergeteekende aan belanghebbenden medegedeeld dat bij zijn vertrek naar Djember als zijn gemachtigde wordt aangesteld den heer M. Kunst Logeweg No. 15.

H. J. Hulsebos.

Bandoeng, 3 Mei 1920. 3381

N. V. Aetherische Oliefabriek „PASIR BEUNGHAR“.

Op de heden gehouden Jaarlijksche Algemeene Vergadering van aandeelhouders werd:

1. Het Jaarverslag 1919 en de Balans per 31 December 1919 goedgekeurd
2. De Heer A. R. F. van der Mark tot Commissaris gekozen.

De Directie:

GEO. WEHRY & Co

Batavia, 29 April 1920. 3352

N. V. Garage De Auto

Buitengewone algemeene vergadering van aandeelhouders te houden op Maandag, 17 Mei ten kantore der Vennootschap; des avonds 7 uur.

Punten van behandeling:

Benoeming van een Commissaris en wat verder ter tafel zal worden gebracht.
3378 DE DIRECTIE.

FANCY FAIR.

Vriendelijk verzoek aan allen, die iets voor de handwerktent maken, dit vóór den 15den dezer te willen laten bezorgen bij
Mevr. W. SLORS-GODIN
Oranje Boulevard 39

en aan allen, die iets willen afstaan voor de tombola dit vóór dienreidsden datum te zenden aan

Mevrouw A. SAVALLE BORGESIU

3385 Borneostraat 6.

Ned. Ind. Politiek. Econ. Bond Afd. Bandoeng.

Het Concept Huishoudelijk Reglement met bijbehorend schema voor het werkplan ligt van 5 t/m 15 dezer voor belangstellenden ter inzage ten bureele van het Hoofdbestuur, Groote Lengkongweg No. 3. 3376

Wedloop Societelt

Haar Panggoeng.

ALGEMEENE VERGADERING
op Maandag 10 Mei 1920 6½ uur n.m.
in de Societelt Intramontes te Garoet.

Punten van behandeling:

Verkiezing van een nieuw bestuur.
Behalve de President, stelt zich het te genwoordige bestuur herkiesbaar.

Benoeming verificatie commissie.
Wat verder ter tafel zal worden gebracht.
3349 HET BESTUUR.

BLOEMENHANDEL

„TEGALLEGA“

Bandoeng — Telefoon No. 482

Bouquetten, Kransen,

Losse bloemen.

Mevrouw L. DOEVE.

Op den 4en Mei a.s. hopen onze geliefde ouders: de Heer en Mevrouw E. L. ABBINK hun 25-jarige echtvereeniging te herdenken. Hunne dankbare kinderen en kleinkinderen. Eenige en algemeene kennisgave.
3370 Bandoeng, 1 Mei 1920.

Logiesaanlegenheden JAARBEURS

INFORMATIEBUREAU
Bragaweg 14 — Telefoon 1193

3046 **HET BESTUUR.**

Bandoengsche Kunstkring. Woensdag 5 Mei '20 Voordracht uit Shakespeare's Hamlet

door den Heer
J. Lopes Cardozo
in de Kunstkring zaal (Theosofische
Loge Pandastraat).
des avonds te 7 ure.
Uitsluitend toegankelijk voor Leden en
hun gezin. 3367

SOCIETEIT

„Ons Genoegen“
Reestelijke opening van de nieuwe
Tooneelsaal op Zaterdag 15 Mei a.s.
Groot Bal Maqué et costumé
Strijkorkest Militaire muziek
Mooie prijzen worden uitgereikt.
Aanvang 9 u. 15 Beoordeeling der Jury 10 u. 30
Kinderen beneden de 16 jaar hebben
BESLIST geen toegang.
Niet gecostumeerde heeren worden beleefd
verzocht, in het zwart te verschijnen.
Entréeleden vrij, niet-leden f 2.50 exl.
3363 gem. bel.

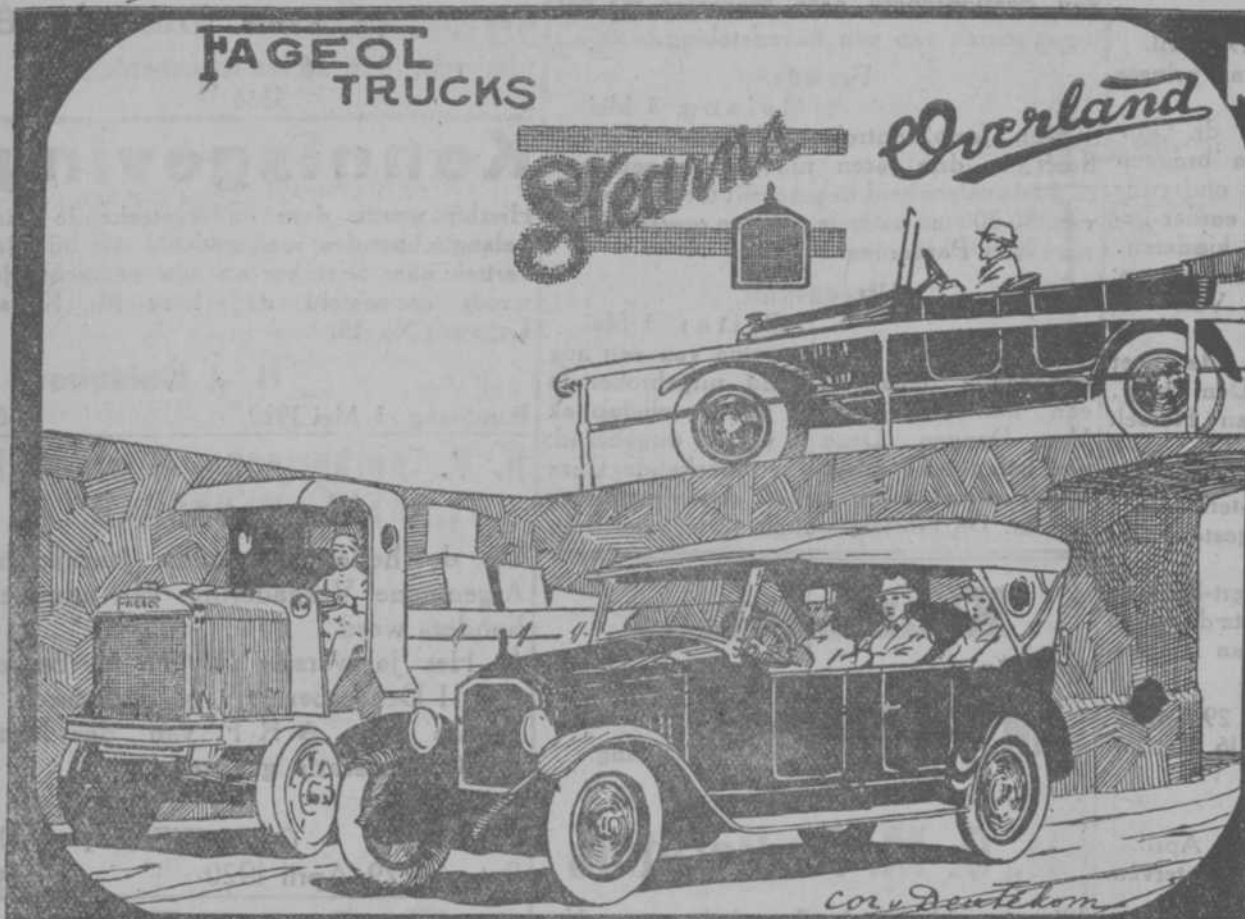
Op fabriekskantoor kan eene

TYPISTE

worden geplaatst. Eenige kantoorroutine
vereischt. Ruim salaris.
Brieven onder No. 3380 Bur. v. d. bl.

Blookers Cacao

N. V. VAN DEUTEKOM & WAAL,
Bandoeng — Batavia — Soerabaja
Semarang — Djocja.
7386

N.V. GARAGE DE AUTO

Ex-voorraad leverbaar:

3 1/2 — 4 ton **Fageol Vrachtwagens**
met extra SEVEN SPEED COMPOUND GEARSET.

Engelsche bandenpompen met manometers
ad Fl. 25.—

Engelsche C. A. V. accumulatoren ad Fl. 135.—

Origineele Bosch.bougies ad Fl. 4.50

GROOTE voorraden

Michelin en **Dunlop** banden

BANDOENG

TEL. No 270

France Hollande

PROPAGANDA-AVOND

op **VRIJDAG 7 MEI 1920** ten 7 ure

IN DE

CONCERTZAAL

DER

SOCIETEIT - CONCORDIA

te **BANDOENG**

Lezing van den Heer H. CUCHEROUSET over
handel, nijverheid, land- en mijnbouw in Fransch
Indo-China. (De Jaarbeurzen te Hanoi)

Iedereen is welkom

3353

DE SECRETARIS
W. J. F. DE RYCK van der GRACHT

NILLMY

STRUISVOGEL-POLITIEK,
DE VIJAND VAN VERZEKERING

71

Uit voorraad leverbaar:

METAL DEPLOIÉ

N. V. Soerabajasche-Machinehandel
v. h. BECKER & Co.,
BANDOENG.

Nederlandsch-Indie

Ir. R. A. Van Sandick.

Weltevreden, 2 Mei.

Ongeveer tien dagen geleden arriveerde alhier de heer Ir. R. A. Van Sandick, lid van den Haagschen gemeenteraad en van de Provinciale Staten van Zuid-Holland, voor oude Indische ingezetenen geen onbekende, daar hij in vroegere jaren in deze gewesten als ingenieur der B.O.W. werkzaam was. In Nederland was de heer Van Sandick daarna gedurende acht jaren hoofdredacteur van de *Indische Gids* en bekleedde thans de functies van algemeen secretaris van het Kon. Instituut van Ingenieurs en van hoofdredacteur van *De Ingenieur*, het wekelijksche orgaan van deze vereeniging.

De heer Van Sandick getrouwde zich een moeilijke reis hierheen met tweemaal doel. Eerstens om als gedelegeerde van het hoofdbestuur zijner vereeniging het Algemeen Ingenieurs Congres alhier bij te wonen en tweedens om als lid van den Raad van Beheer van het Kon. Instituut voor Hooger Technisch Onderwijs — dat de Technische Hoogeschool te Bandoeng oprichtte, de plechtige opening hiervan bij te wonen op 3 Juli a.s. Teneinde hieromtrent nog nader overleg te plegen met den rector magnificus prof. Kloppe, is de heer Van Sandick hedenmorgen naar Bandoeng vertrokken.

Verder worden door hem onderhandelingen gevoerd met het bestuur der afdeling Nederl. Indië van het Kon. Inst. v. Ingenieurs, in opdracht van den Raad van Bestuur in Nederland, met het doel om meer zelfstandigheid te geven aan de Indische afdeling.

De heer Van Sandick die van den minister van Koloniën een introductiebrief meekreeg voor den Landvoogd, zal vanaf 5 dezer a.s. te Buitenzorg de gast zijn van Z. Exc.

Grievenscommissie P.T.T.

In de middagvergadering van 29 April j.l. ontving de commissie de voorstellen tot positieverbetering van het personeel, zooals deze in het ontwerp aanvullingsbegroting 1920 zijn opgenomen.

Heden, Maandag, zouden deze voorstellen door de commissie worden behandeld.

Technische bijdragen.

Wij vernamen, dat de heer Ir. R. A. van Sandick, hoofdredacteur van het weekblad *De Ingenieur*, die momenteel te Batavia verblijft voor het bijwonen van het Alg. Ingenieurs Congres, zijn verblijf in deze gewesten tevens wil dienstbaar maken aan het verzamelen van Indische technische bijdragen. Technici, die wat interessants weten over een of ander werk of bedrijf in Indië, of over technische (ook economisch-technische) kwesties welke deze landen raken, weten dus bij wien zij terecht kunnen.

Oostenrijksche Ingenieurs.

Naar de J. B. verneemt, zijn ten behoeve van den dienst voor waterkracht en electriciteit te Bandoeng een 5-tal Oostenrijksche ingenieurs aangeworven, die spoedig hier verwacht worden.

Een nartje te midden onzer maritieme-vilegeniers.

Waar wij, aldus het *N. v. d. D.*, dezer dagen een etmaal vertoefden in het militaire vliegveld te Kali Djatti, wenschten wij thans ook eens een bezoek te brengen aan het marine aerodroom te Tandjong Priok. Ten einde eens iets te vernemen omtrent het vliegen met hydroplaan en vergelijkingen te kunnen maken.

Wij kozen voor dit bezoek den namiddag van gisteren uit, opdat wij tevens getuige zouden kunnen zijn van de aankomst der eerste Indische luchtpost. Want zooals wij gisteren nog konden mededeelen, werd de W 2 met de Heeren Verploegh Chassé en Buennick aan boord te circa 4 uur van Telok Betong terug verwacht.

Te half vier arriveerden wij op het terrein waar de officier-machinist de Jong ons ontving. Er was tijd genoeg om een wandeling over het terrein te maken en de hangars en werkplaatsen te bezoeken.

Onze eerste indruk was, dat de hitte op het terrein voor hen, die er arbeiden en wonen bijna ondragelijk moet zijn. Het vliegveld wordt den geheelen dag door de zon geblakerd, terwijl de spierwitte koraal, welke bij wijze van grint is aangebracht, de oogen verblindt en de warmte terugkaatst. Er staat wel steeds een klein beetje wind, doch bijv. in de hangars was zelfs voor ons, die er een half uurtje in rond wandelden, de broeikas temperatuur bijna afschrikwekkend.

Het vliegveld beschikt over zes moderne — in Holland vervaardigde — waterplieguituigen van Duitse type, waarvan er vier gemonteerd zijn. In Holland liggen echter nog 14 ter verscheping gereed welke nog dit jaar hier te lande worden verwacht.

Laat ons hopen dat tegen dien tijd het aantal vliegeniers eveneens een uitbreiding heeft ondergaan! Want momenteel zijn er slechts drie aviateurs, te weten de heeren Buennick en Verploegh Chassé en een onderofficier, bootsman de Wildt.

De heer De Jong was zoo welwillend ons een breedvoerige beschrijving te geven van de hydroplaan. Het groote verschil met land-vliegtuigen is wel dit: hydroplaan zijn rigid: het onderstel is niet veerend, terwijl dat van land-vliegtuigen — in verband met het zacht neerkomen — wel veerend moet zijn. Het besturen van water-vliegtuigen levert enkele eigenaardige moeilijkheden op, in het bijzonder tengevolge van de groote pontons, welke ver beneden de a.s. van het toestel liggen.

Dientengevolg moeten steeds zeer wijde bochten worden gemaakt, terwijl de snelheid ten opzichte van de aarde altijd groot moet zijn dan bij land-vliegtuigen. Hydroplaan hebben altijd een neiging tot *nose-diving*. Het is hier niet de plaats om verder in te gaan op deze technische bijzonderheden, doch de zaak was ons dank zij de duidelijke verklaring van den heer De Jong, gisteren volkomen duidelijk. Thans echter zouden wij ons niet gaarne meer aan een nadere explicatie wagen; wij zouden wellicht betises vertellen.

De zitplaatsen voor piloot en waarnemer zijn ongeveer gelijk aan die bij de *Haviland*; waarin wij een tocht maakten.

want dat ik geen zin had me voor zijn kennissen op te schreeven. Zoodat hij wel toe moest geven en telefoneerde, dat het niet schikte, omdat ik ongesteld was. Toen we na het eten samen in de voorgalerij zaten, vroeg hij wat hij doen moest om me wat anders te stemmen, of hij som naar Jan wilde gaan en z'n excuses maken en de zaak uitpraten, doch ik zei dat er niets te praten viel, dat hij toch zeker niet enkel om een amusemente van een paar dagen al die narigheid had aangehaald.

En dat ik er nog steeds de reden niet van kon begrijpen, dus niet van plan was er zoomaar overheen te stappen.

We hebben toen verder niet gesproken, want m'n toon was zoo afwerend en koel, dat weet ik zelf wel. Doch even later stond Paul op en ging naar het paviljoen. — Om half elf was hij nog niet terug en ben ik naar bed gegaan, sliep gauw in omdat ik moe was van alle emoties.

Zondagmorgen was Paul al op, toen ik wakker werd en liep met Jantje op z'n arm in den tuin. Ik vond het vervelend om naar hem toe te gaan, hoewel Jantje z'n melk moest hebben en liet dat toen maar door de baboe brengen. — Doch toen om acht uur Paul nog steeds met Jantje bezig was, moest ik hem wel gaan halen voor z'n bad en ging naar hen toe, zei enkel Jantje goedendag en merkte tegen hem terloops op, dat hij moest mandieën, waarna ik hem

Aleen nog wat benauwder. Deze hydroplaan hebben alle een dubbele stuurinrichting, zoodat zoowel de piloot als de waarnemer het toestel kan besturen.

Aangaande het besturen zelf hebben wij gisteren veel geleerd; de Heer De Jong hield een duidelijk en aanschouwelijk college.

In de garage bewonderden wij nog enkele nieuwe Duitse vliegtuig-motoren van 140 P.K. merk „Mercedes“ van de Daimlerfabriek, in Duitschland vervaardigd gedurende de laatste dagen van den oorlog. Waar uit bleek — zeide onze mentor — dat het land toen niet lam geslagen was!

Overigens hoorden en zagen wij nog heel veel op het gebied der luchtvaart.

Een aardige bijzonderheid is de volgende: deze water vliegtuigen hebben een zg. pla near wijde van 10 p 7. Wanneer een machine dus zweeft op een hoogte van één K.M. kan het met stop gezetten motor nog een afstand afleggen van zeven K.M. Voor een hoogte van twee K.M. bedraagt deze afstand 14 K.M. enz. Zoodat vliegende boven Weltevreden steeds de zee kan worden bereikt. Daarom zullen gedurende het aanstaande bloemencorso marine-vliegtuigen boven de stad cirkelen. Maar op groote hoogte!

Te kwart voor vier kwam een matroos waarschuwen dat het vliegtuig in het zicht was. Wij snelden naar buiten, zagen de W. 2 op geringe hoogte snel naderen voor den wind, draaien boven den haven-ingang en vervolgens neerstrijken. Toen kwam het vliegtuig op ons aan „stoomen“ alsof het een motorboot was.

Weldra stond het op het in het water neergelaten onderstel en werd het aan land getrokken. Waarna wij den aviateur de hand konden drukken. De Heer Verploegh Chassé torste een geweldige bloemenkrans.

De tocht had zoowel op de heen- als op de thuisreis een zeer vlot verloop gehad. Er viel niets bijzonders te vermelden. De ontvangst te Telok Betong was precies in anderhalf uur volbracht.

Drie postzakjes voor Batavia waren medegegeven, welke de heeren onmiddellijk gingen afgeven.

Voldaan over het bezoek, keerden ook wij toen huiswaarts.

Waterkracht en Electriciteit.

Belast is volgens de J. B. met de waarneming van de betrekking van adjunct-afdelingshoofd van den dienst van Waterkracht en Electriciteit de heer Mulock Houwer, thans administrateur van Gouvt, Bedrijven.

De veldpolitie te Djokja.

Sedert enkele dagen is het detachement der veldpolitie, voor Djokja bestemd en ter sterkte van 120 man, ondergebracht in de voormalige kazerne van de gewapende politie te Toengkak, alwaar de mannen zullen worden gedruild.

Volledig geschikt voor het doel is de kazerne te Toengkak, zooals de gebouwen daar staan, nog niet, zegt Mat. Er zullen nog diverse verbouwingen moeten worden verricht, o.a. zullen er meerdere kamers moeten worden bijgebouwd.

Feitelijk behoorde dit werk, waarvoor de fondsen reeds zijn toegestaan, te worden uitgevoerd door de B.O.W. Deze dienst heeft daarvoor echter momenteel geen personeel beschikbaar zoodat onze c.v.p., de heer Smits, er mede werd opgeknapt.

De leiding van de bouwrij is thans gesteld in handen van den heer De Munck.

Nu we toch over politie-zaken schrijven, kan tevens wel melding worden gemaakt van een ernstig verlies dat onze Djokjasche politie zal lijden. Men heeft n.l. den heer

van Paul overnam.

Paul liep mee naar de slaapkamer, bleef toezien terwijl ik Jantje waschte en aankleedde en z'n zwijgende tegenwoordigheid hinderde me bar. „Willen we na het ontbijt even praten, Tilly?“ vroeg hij, toen alles klaar was en ik met Jantje naar de eetkamer ging. Doch ik zei stug, dat ik niet meer leugens wilde hooren en heb aan het ontbijt enkel tegen Jantje gepraat.

Later op den morgen ging Paul wat piano spelen en daarna lezen in de zitkamer en nadat ik de goedang had uitgegeven en alles had bedisseld, ben ik met Jantje gaan spelen en later, toen Jantje sliep, wat gaan lezen. Om elf uur belde Jo op. „Paul heeft ons alles verteld Til,“ zei ze zonder inleiding „en je moest nou maar liever alles met hem uitpraten en in orde maken, want hij vind het zelf ook zoo heel verschrikkelijk.“

„Onzin,“ antwoordde ik scherp, „eerst waren jullie het met mij eens en nu zal je zeker beweren dat ik maar direct koek en ei moet zijn en overal overheen moet stappen.“

„Heelemaal niet, maar ik geloof beslist dat het in hoofdzaak aan Emmy ligt,“ zei Jo, doch scherp riep ik, dat het wel heel makkelijk was de schuld op een ander te gooien en in zoo'n geval de vrouw altijd de schuld kreeg, maar dat Paul er niets voor gevoeld had, Emmy er ook niet over gedacht zou hebben zoo ver te gaan.“

J. M. D. Witterick, politieopziener der 1ste klasse, overgeplaatst naar Bandoeng.

Nu is het algemeen bekend dat de heer W. een onzer beste rechercheurs is, zoodat wij hem, evenals zijn superieuren, waarvan wij weten dat zij dezelfde opvatting huldigen, met groot leedwezen zien heengaan.

Laten wij hopen dat de openvallende plaats moge worden ingenomen door een ambtenaar van even groote politionele kwaliteiten als de heer Witterick.

Verlof aangevraagd.

De heer Uhlenbeck, lid van de Alg. Rekenkamer, vroeg volgens de J.B. een jaar buitlandsch verlof aan met ingang van 2 Juni.

Staking bij de Probolinggo Stoomtram.

Zaterdagmorgen werd door de S. S. te Soerabaja telegrafisch bericht ontvangen, dat bij de Probolinggo-Stoomtram een werkstaking was uitgebroken; het geheele bedrijf heette stil te staan.

De oorzaak was onbekend! Het Soer. Hdb. wendde zich telefonisch tot de administratie der Probolinggo Stoomtram en vernam het volgende:

Er was een werkstaking uitgebroken onder het inlandsch personeel, omvattende circa 100 man; machinisten, conducteurs en het inlandsch stationspersoneel was weggebleven op grond van niet ingewilligde eischen, bestaande uit: 50 pCt. loonsverhooging; 6 maanden gratificatie; een achturen werkdag met uitbetaling van overwerkgeld; 14 dagen verlof per jaar en één vrije dag in de week.

De staking werd geproclameerd door de V.S.T.P. op een vergadering, waarvan het resultaat 's nachts om twee uur aan de chefs bekend werd, die onmiddellijk de noodige maatregelen namen. Zaterdagochtend kon de eerste trein, bediend door Europeesch personeel, op tijd naar Phaiton vertrekken, slechts de trein naar Kraksaan had een half uur vertaging.

Verder loopen er thans in plaats van drie, twee treinen, terwijl intusschen twee stakers weder op het werk zijn gekomen.

Maalfest op Djatiroto.

Men schrijft van daar aan het Soer. Hdb.: Gisteravond was er reünie in de keurig versierde zaal der societeit van Djatiroto, ter eere van het maalfest der H. V. A. Talrijk was het publiek opgekomen, waaronder veel geïnviteerden.

Waar ook ik tot de laatste behoorde, voel ik mij gedrongen eenige woorden van lof en dank uit te brengen aan allen, die bijdroegen om dezen avond tot een werkelijk schitterend geslaagd feest te maken.

Eenige dames en heeren n.l. gaven een soiree variée. Behalve de mooie muzieknummers, waarmee de uitvoering begon en een paar alleraardigste één-acters, die vlot en met *entrain* gespeeld, telkens den lachlust der aanwezigen opwekten, werden een paar artistieke dansen en het ballet uit de *Faust* opgevoerd waarin alle dames als om strijd uitblonken door gratie en sierlijkheid van bewegingen. Mefisto was een prachtfiguur; de costumes, alsmede het tooneel en de belichting waren uiterst verzorgd.

Jo zei niet veel meer, vroeg enkel of we bij hen kwamen eten dien avond, doch bits bedankte ik, zeggend dat ik er niet op gesteld was met Paul samen uit te gaan, want dat hij dat toch liever met een ander deed.

Ineens hoorde ik Flip's stem. „Til, ik kom dadelijk even naar jullie toe,“ zei hij heel hartelijk, „want zoo is het onzin, hoor. Maak dat je een koud splitje voor me hebt, zal je?“ En meteen belde hij af.

Ik ging weer zitten lezen, in de voorgalerij, want ik wilde niet bij Paul zitten, doch hij kwam langzaam aanloopen. „Vindt je het zó niet onhoudbaar?“ vroeg hij mat. Je kunt me toch tenminste wel even aanhooren, ik kan je toch uitleggen....“

„Ach,“ zei ik wrevelig door al het gezeur, „Wat valt er aan te hooren. Straks komt Flip bij wien je je baantje zeker ook al schoon hebt weten te praten, maar ik ben niet van plan die flauwe onzin voor lief te nemen, dat iedere man wel eens

Feuilleton

Mijn Huwelijk

Dagboek van Tilly Hevink-Lover.

Gescreven voor de „Preangerbode“, door
MAGDA CORONA

LXXVIII

Maandag, 24 November,

Zaterdag toen Paul thuiskwam, zei hij dat z'n chef een bezoek had aangevraagd voor dien vooravond, natuurlijk een bedankje voor dat dinertje, doch beweerde ik dat ik geen zin had iemand te ontvangen en hij maar op moest bellen dat ik hoofdpijn had of zooiets. Paul vond het ellendig, zei dat het niet ging, doch ik hield vol, beweerde dat ik toch niet te voorschijn zou komen,

Dan mag ik ook vooral niet vergeten de zangeres, die met haar lieve stem de door haar voorgedragen liedjes zoo gevoelig wist weer te geven. Het is niet mogelijk ieder afzonderlijk de eer te geven, die hem (haar) toekomt; daarom hulde aan allen en zeker niet het minst aan mevr. t. S., die de leiding van het ballet op zich genomen had, als ook aan de organisators van dit feest.

De avond werd besloten met een geanimeerd bal; de stemming was uitstekend, nog verhoogd door het keurig souper der firma Hellendoorn en ettelijke potjes koud vatbier. Zeer talrijk waren de aangeboden en wel verdiende bloemstukken, die na de uitvoering op het toneel geplaatst dit als in een bloementuin herschiepen.

Tot aan den morgen bleven wij gezellig bijeen en allen gingen zeer voldaan naar huis met het prettig gevoel, weer eens echt flink te hebben gefuifd.

Een succes van de recherche.

Door de Afd. Recherche te Batavia werd in verband met den onlangs gepleegden diefstal van goederen tot eene waarde van ongeveer f 13000, ten nadeele van een firma in de benedenstad 29 April j.l. wederom aangehouden een partij goederen tot eene waarde van f 9000. Deze goederen werden achterhaald in 's Lands algemeene pakhuizen, kotta lten, waar zij op één der zolders waren opgeborgen. Tevoren was het restant reeds te Tangerang achterhaald.

In arrest werden gesteld 4 daders (3 Inlanders en 1 Chinees). De goederen werden nabij de aanlegplaats van 's Lands Pakhuizen uit de prauwen gelost, één deel werd met auto's naar Tangerang vervoerd; het andere grootste deel werd 's nachts door het openen van een deur, op het erf van 's Lands Pakhuizen voorloopig gedeponeerd om den volgenden morgen te worden versjouwd naar de 3e verdieping, waarbij verschillende deuren moesten worden ontsloten.

Zware brand.

In den nacht van Donderdag op Vrijdag ontstond, vermoedelijk door kortsluiting, brand in een goedang van de firma Soei Lian Seng & Co te Pendjaringan in de benedenstad van Batavia.

De brand greep snel om zich heen en in een minimum van tijd stonden 5 goedang van de firma in brand, meldt de J.B.

In de pakhuizen welke nauw aan elkaar grenzend waren, was rijst, koffie gabah, waarbij van het gouvernement, hars en serhelie opgeslagen.

De brandweer, spoedig ter plaatse met 1 stoomspuit en 2 autospuiten, wist het vuur in de goedangs te localiseren waardoor de beledende percelen gespaard bleven.

De brand, welke om kwart over drie begon was om kwart over elf totaal gebluscht. Verzekering dekt de schade.

Scheepvaart.

Het ss. *Rondo* is 29 April te Padang aangekomen.

Het ss. *Insu'inde* is 28 April uit Port Said vertrokken.

Het ss. *Prinses Juliana* vertrok 28 April uit Colombo en zou waarschijnlijk Zaterdagavond om 10 uur te Sabang aankomen.

Van Heinde en Ver

Butenlandsch nieuws.

Aan het Soer. Hdb. werd geseind: — Washington: Gemeld wordt, dat een slachting heeft plaats gehad onder de

zoo'n afdwaling heeft. Ik verkies nou eenmaal niet beleedigd en vernederd te worden in de oogen van zoo'n onbenullig kind als die Emmy; nou weet je het."

"Nee, "je hebt volkomen gelijk als je onverzoenlijk bent, maar zeg dan tenminste wat ik doen kan om dit wat te vergoeden. Met Jan heb ik alles al in orde gemaakt en zou hij vanmiddag hier komen om eens met jou te praten."

"Oh, moet iedereen er bij gehaald worden om jou te rechtvaardigen?" Ik vroeg het zoo heel scherp en tegelijkertijd bedacht ik, dat ikzelf toch ook iedereen er bij had gehaald, dat wil zeggen, dat ik toch ook direct naar Jo was gelopen en ik besefte meteen dat het nu veel moeilijker was geworden en we beter hadden gedaan het samen uit te maken. En meteen wist ik, dat als Flip er straks was, ik heelemàl geen verzoenende houding aan zou kunnen nemen, omdat het me irriteerde zou als een derde er getuige van was, dat ik overheen stapte en besloten zei ik plotseling: "Goed, laten we trachten alles uit te praten voor Flip er is in de eerste plaats eens, hoe het kwam dat je, terwijl wij samen zoo goed waren den laats tijd, ineens op die Emmy verlieft raakte en zulke dingen kon doen, die mij in ieders oogen beklagenswaardig maakte."

(Wordt vervolgd.)

Japanners te Nicolajewsk in Oost-Siberië. Het departement van bestuur deelde mede, dat 100 burgers gedood werden.

Parijs. — Officieel wordt gemeld, dat, teneinde de beurs te verbeteren, de invoer van 159 artikelen werd verboden o.a. kledingstukken, juwelen, auto's, vliegtuigen en schrijfmachines.

Londen. — In officiële kringen worden de berichten uit Duitschland niet geloofd, dat de Deutsche regering in het geheim een groot leger, dat onmiddellijk kan worden gemobiliseerd, over de de Pruisische landgoederen heeft gedistribueerd.

De "White Star" stoomer *Baltic* meldde bij zijn aankomst te Liverpool, dat het antwoorde op de draadloze seinen van het s.s. *William Obrien*.*) Het woord "zinkende" werd verschillende malen gehoord. Er was geen spoor van het schip of zijn bemanning te ontdekken. Ook andere schepen zochten de zee af.

*) De "William Obrien" is een stoomschip der "Delaware Navigation Company."

Lloyd George deelde in het Lagerhuis mede, dat de conferentie te San Remo het misverstand in den Oppersten Raad had weggenomen, waardoor de Raad vaster dan ooit in de schoenen staat. Het voornaamste misverstand was n.l. de Roervallei-quaestie. Het bericht, dat de Geallieerden, uitgezonderd Frankrijk, er op aandrongen een tijdgrens te bepalen met waarborgen aan de Geallieerden, is onjuist. Frankrijk zal zijn troepen niet terugtrekken, tenzij Duitschland ontwapend wordt.

De Duitschers zijn uitgenoodigd op 25 Mei naar Spa te komen, niet om diepzinnige quaesties te bespreken, doch om definitieve voorstellen te doen. Zij moeten toonen, dat het hun ernst is met de schadevergoeding-problemen en het verbitterend ontduiken van hun verplichtingen nalaten. Tusschen de Geallieerden heerschen de meest volkomen eenheid en overeenstemming. Deze eenheid is nimmer hechter geweest dan thans. Het is dezelfde oude kameradschap, welke ons door den oorlog heenbracht.

De conferentie, aldus Lloyd George, is een mijlpaal op den weg naar het herstel van Europa.

Het departement van Oorlog deelde officieel mede, dat de Polen een groot offensief inzetten over een afstand van 250 mijlen van de Pripet tot aan den Dnieper, daar de Bolschewiks weigerden met de vredesafgevaardigden een bijeenkomst te hebben. De gemiddelde opmarsch bedraagt 35 tot 50 mijlen. Men gelooft, dat de Oekraïners samenwerken met de Polen in den zuidelijken sector.

Aan de Loc. werd geseind: Londen. De resultaten, welke te San Remo bereikt werden, zijn niet overduidelijk, der er is klaarblijkelijk overeenstemming bereikt tusschen de tegengestelde opinies.

De Northcliffe pers, aangewakkerd door de veete tegen den premier, gaat voort de dingen moeilijk te maken, door Lloyd George zwakheid te beschuldigen en voor te geven, dat de Britsche publieke opinie één was met de Fransche. Dat dit Lloyd George heeft beïnvloed valt niet te miskennen, ofschoon hij niet de geheele positie aan Millerand in handen gaf.

De oneenigheid was ernstig, omdat de Engelsche regering achter Frankrijk's volharding om militaire maatregelen te nemen, annexionistische bedoelingen verborgen waande. Dit is thans openlijk ontkend.

Nitti, de Italiaansche premier, stond veel eer lijnrecht tegenover Millerand, dan Lloyd George, die weer een positie tusschen de twee partijen innam. Italië wenschte namelijk dat Duitschland's schuld voor herstel thans wordt vastgesteld en men meldt, dat Lloyd George naar deze meening overhelde, terwijl Millerand er zich tegen verzette. Het schijnt echter zeker, dat op de eerstkomende conferentie in België, waarbij Duitschers tegenwoordig zullen zijn, deze potitiek — die door het gematigde deel der bevolking eenparig wordt gewenscht — zal worden gevolgd.

Sport

Langs de Outline

Unie-combinatie — Rest: 1-2 Over den Zondagmiddag gespeelden voetbalwedstrijd kunnen wij gevoegelijk kort zijn.

Het was een slappe vertooning, met voor half time niet de minste animo onder de spelers. In verband met het ontbreken van eenige spelers nam de wedstrijd ver over tijd een aanvang, terwijl toen nog één der ploegen met 10 man moest spelen. Kort na den aftrap wisten de "Witten"

Kraayenoord te passeeren met een bal, die hij als bondskeeper had moeten houden. Voor half time stond het spel op zeer laag peil, dat na de rust wel wat verbeterde.

Jolly was gedurende den geheelen wedstrijd keurig in conditie en gaf met Vink aan de andere zijde wel het beste spel te zien, dat te genieten was.

Na 10 minuten spelen ongeveer viel Wouters bij de Rooden uit en even later Mantingh, die evenwel spoedig weer zijn plaats kwam innemen.

Later kwam Barske de Roode ploeg versterken.

Het heeft geen nut de opstelling van de elftallen hier te vermelden, wijl zij bestonden uit een samenraapsel van allerlei en nog wat, behalve van goede eerste klasse-spelers, de enkele uitzonderingen daargelaten.

De leiding van scheidsrechter Bertram was treurig; kortom de geheele wedstrijd is wederom een bittere teleurstelling geweest.

Thans dringt de vraag naar voren, welke spelers uitverkoren zullen zijn de Bandoengsche kleuren op de Soerabajasche sport velden hoog te houden.

De elftal-commissie heeft na den wedstrijd van gisteren bepaald, dat de volgende spelers aan de beste verwachtingen zullen beantwoorden:

Kraayenoord.

Vink Klumpert

Giesel Geurink Stortenbeker

Seelig, v.d. Worm, Swartjes, Synja, Smits.

Wij willen dit elftal aan eenige critiek onderwerpen.

Wij betwijfelen of dit team wel inderdaad in staat zal zijn een goed figuur te maken tegen Soerabaja.

In de eerste plaats, bij het begin beginnende, behoort Kraayenoord niet in het bondsselft onder de lat.

De oefenwedstrijden, welke thans achter ons liggen, hebben geleerd, dat Kraayenoord niet meer de keeper is, die hij vroeger was. Meerdere malen waren wij in de gelegenheid op te merken, hoeveel zijn spel wel was achteruitgegaan. De blunders, welke hij tusschen de goalpalen heeft geslagen, ten gevolge waarvan steeds zijn elftal gedupeerd werd, zijn van dien aard, dat de elftalcommissie had moeten inzien dat Kraayenoord dezen keer had moeten plaatsmaken voor een andere, betere kracht.

En die is hier wel te vinden. Ritter heeft als keeper zeer goede kwaliteiten. Gedurende den wedstrijd van gepasseerden Vrijdag heeft hij de gelegenheid gehad ze aan den dag te leggen. En hij heeft zich kranig geweeerd.

Kraayenoord ontbreekt de noodige zicht op den bal, terwijl hij niet zeker is in zijn opvangen en wegwerken.

Ritter daarentegen heeft getoond zoowel de ééne als de andere eigenschap in voldoende mate te bezitten.

De redeneering: Kraayenoord heeft nu weliswaar op de oefenwedstrijden een slecht figuur geslagen, maar zal op den „grooten" wedstrijd wel den bal weten te keeren, gaat niet op.

Wij moeten het zekere voor het onzekere nemen.

En dan is Ritter onze man!

Wat het backstel aangaat deze opmerking: Dat Jolly gepasseerd is, begrijpen wij niet.

Jolly is naast Vink de eenig-goede back.

Hij heeft gistermiddag laten zien hoe hij kan schitteren. Jolly is trapvast en wat meer zegt, hij plaatst den bal, en schiet niet maar in het wilde weg, daarbij heeft hij een keurige stijl, terwijl de vorige stedenwedstrijden hebben doen zien, dat op Jolly kan worden vertrouwd.

Het backstel Vink — Jolly achten wij te prefereren boven het thans uitverkorene. Met de keuze der overige spelers kunnen wij ons vrijwel vereenigen.

Wij willen de elftalcommissie ernstig adviseeren de opstelling der achterhoede te herzien. Zoals die thans is samengesteld, hebben wij weinig vertrouwen in de overwinning.

Wij hopen intusschen het beste, maar vreezen met bangen vreeze.

Als reserves gaan mee: Ramers, Mian en Weise.

ALBUS.

Voorjaarsraces B.B.W.S.

(Tweededag.)

Weltevreden, 2 Mei.

De uitslagen waren heden: Molenvlietcup: eerste Sir Al/red, tweede *Meroverst*.

Bandoeng-prijs: eerste Willem, tweede, *Djakapitana*.

Ledenbeker I: eerste Voorvechter, Apolinaris-cup: eerste New Tip-

perary, tweede *Fantassin*.

Koningsplein-prijs: eerste Court Card, tweede *Dautless*.

Ledenbeker II: eerste Goud El'sje, tweede *Euphorion King*.

Exgriffinsprijs III: eerste *Foxrot* tweede *Heatherbloom*.

Molenvliet-prijs eerste *Toybell*, tweede *Sir Moorfie'd*.

Semarang-prijs I: eerste *Little Mother* tweede *Greta*.

Exgriffins-prijs IV eerste *Why not*, tweede *Dividend*.

Semarang-prijs II: eerste *Haute Glen* tweede *Peterplan*.

Handel en Industrie.

Van Deutekom en Waal.

Wij lezen in *Malaram*:

Reeds eerder maakten wij melding van de overname van de Javasche Machinehandel en Gas-Maatschappij waaronder dus ook het Djokjasche filiaal door de Bandoengsche. N.V.t.v.d.z. van Deutekom en Waal.

Heden gewerd ons de officieele bevestiging van dit bericht, hetwelk wij nog volgenderwijs kunnen uitbreiden.

Het Djokjasche kantoor der firma van Deutekom & Waal zal gevestigd zijn in het tot nu toe geoccupeerde perceel van de thans voormalige — Javasche Gas Maatschappij.

De heer J. van Deursen, tot dusverre chef alhier van de branche der Gasmaatschappij, is in gelijke functie overgegaan naar de firma van Deutekom & Waal.

Behalve de reeds sedert het vorige jaar door het Djokja-kantoor gedreven zaken in pijpen, fittings, benodigdheden voor suikerfabrieken, zullen deze thans worden uitgebreid met een en-gros-handel in provisiën, dranken, fietsen, papier etc., kortom in alle artikelen waarvan behoorlijke omzet bij den detail handel kan worden verwacht.

De "N.V.t.v.d.z. van Deutekom en Waal" heeft door den aankoop der "Javasche machinehandel en gasmaatschappij," een groote uitbreiding aan het areaal harer werkzaamheden gegeven; zij heeft thans filialen te Bandoeng, Batavia, Semarang, Soerabaja, Padang en Djokja.

Wij wenschen het handelshuis veel succes op haar werken.

Advertentien.

Vendutie Advertentie

Zie 3e Blad

Chr. C. Lindenaar vertegenwoordiger der Firma Wolff

verhuisd van

Boengsoeweg 34

naar

Bragaweg 49.

3368

Verhuisd:

Brood- en Beschultbakkerij M. A. Jacobs voorheen Vogelpoel is verhuisd van Braga naar GANG COORDE. 3326

Verhuisd:

van Naripanweg No 60 naar Javastraat West No. 8. Telefoon nummer 979

Mr. L. J. A. F. M. LIPS. Advocaat en Procureur.

Het kantoor blijft gevestigd: **BRAGAWEG No. 10.**

3329

Telefoon nummer 106a.

Verhuisd.

La Maison Pianelli is verhuisd naar Bragaweg 49.

3124

JAARBEURS

Jongedame gevraagd voor een stand op de a. s. Jaarbeurs. Zich in persoon te vervoegen bij: 3332

N. V. Handel Mij: v/h. C. M. LUIJKS Bragaweg 45.

TE KOOP

Nabij Bandoeng (Pengalengan), ± 30 Bouw woeste gronden beplant gedeeltelijk met bamboe en geschikt voor boerderij voor slechts f 3500 — Br. onder No. 3383 adm. Pr. Bode.

In het Merdikapark

slechts tot 10 Mei a. s. te koop
à f 7.— p. M.

2 PRACHTPERCELEN BOUWGROND

groot ± 1150 en 1450 M²
Ook afzonderlijk te koop.

Band. Woningbureau Lindeman & Co.
Telefoon 468. 43

Bouwmaatschappij „Java”

biedt huizen te koop aan en bouwt
op aanneming;
gronden beschikbaar.

Inlichtingen bij den Directeur
3040 L. W. GREVE — KAREES

Drukkerij - Chef

Holander met goede referen-
tlen, biedt zich aan.

Brieven fr No. 3375 dezer advert.
Bureau Preanger Bode.

Hollandsche Jonge Dame

geroutineerd typiste, bekend met licht
administratief werk, biedt zich aan.
Brieven onder No. 3373 Bur. Preangerbode.

Te koop gevraagd

In het centrum der stad een STEENEN
HUIS, liefst met garage, voor den prijs van
omstreeks f 25.000.— (zonder hypotheek).
Geen tusschen-personen.
Brieven onder letters A.B.C. aan de admi-
nistratie van dit blad. 3360

Betrekking gezocht voor een-
voudig meisje, liefst ter ver-
zorging van baby of jonge
kinderen.

Brieven onder No. 3382 aan dit blad.

PIANO TE KOOP

wegens vertrek

„Uebel & Lechleiter” zoo goed als nieuw
BANDASTRAAT 1. BANDOENG
3365

Assistente-Apotheker

Een geroutineerde ASSISTENTE, eenige ja-
ren belast geweest met de leiding van een
filiaal, zag zich gaarne in een dergelijke
betrekking geplaatst.
Brieven onder No. 2581 Locomotief.
Bureau Preangerbode 3384

D.

TE KOOP

JONGE HERDERSHONDEN.

Bevragen of bezichtigen onderneming Tji-
korai Tjikadjang, bij Garoet. 3374

Fabrieksemployé

gevraagd voor een theeonderneming,
gelegen 14 paal van de halte.
Aanvangssalaris f 200.— met gebruike-
lijke emolumenten en 1 maand gra-
tificatie; bij voldoening, spoedige ver-
hooging.

Vereischen: eenigszins bekend met
machinerieën en de Soendaneesche taal.
Brieven, met copie certificaten en op-
gave landaard onder No. 3356 Bur.
Pr. Bode.

2e Fabrieksemployé

gevraagd voor hooggelegen theeonder-
neming; aanvangssalaris f 200.— met
gebruikelijke emolumenten en 1 maand
gratificatie; bij voldoening, spoedige
verhooging.

Vereischen: eenige kennis van machi-
nerieën en de Soendaneesche taal.
Brieven, met copie-certificaten en op-
gave landaard onder No. 3357 Bur.
Pr. Bode.

Afdeelingsemployé

gevraagd voor hooggelegen theeonder-
neming.

Aanvangssalaris f 250.— met vooruit-
zichten; gebruikelijke emolumenten en
1 maand gratificatie; bij voldoening,
spoedige verhooging.

Soendaneesch spreken vereischt.
Brieven, met copie-certificaten en op-
gave landaard onder No. 3358 Bur.
Pr. Bode.

Gevraagd, voor hooggelegen onder-
neming:

Zelfstandig Employé

in staat de geheele leiding van een
boschontginning op zich te nemen.
Aanvangssalaris f 400.— met gebruike-
lijke emolumenten en 1 maand grati-
ficatie; bij voldoening, goede vooruit-
zichten en spoedige verhooging.
Soendaneesch spreken vereischt.
Brieven, met copie-certificaten en op-
gave landaard onder No. 3359 Bur.
Pr. Bode.

Gevraagd

door een Suikerfabriek in Midden-Java
een Chemiker.

Salaris f 225.— tot f 300.— naar ge-
lang opleiding plus winstaandeel. Di-
recte indiensttreding.

Brieven te richten onder No. 3379 aan
het Bureau Preangerbode

N. V. TECHNISCH BUREAU SOENDA

BATAVIA CHERIBON **BANDOENG** SOERABAJA — MALANG.
Amsterdam - New-York.

Ruwolie - Motoren

“Fairbanks Morse”

Direct leverbaar van 10 t/m 50 P. K.

Zeilende van 75 t/m 150 P. K.

128

Monteurs.

Bij een der te Weltevreden gevestigde groote Automobielzaken kunnen direct
worden geplaatst 2 Monteurs. Aanvangssalaris geheel naar hun bekwaamheid.

Sollicitatiën te richten aan No. dezer.

2991

DAMES MODE - MAGAZIJN

Liberty

BRAGAWEG

Wij worden geregeld uit
Europa voorzien van het
Alleen nieuwste
op het gebied van

TOILETTEN
ROKKEN
BLOUSES
LINGERIE

Wij vestigen in 't bijzonder Uwe aandacht op onze
Lage Prijzen en Prima Kwaliteiten.

144

Steen- en Pannenbakkerij „TJANTING”

PLERED S. S. W/L.

Altijd voorradig: **BESTE KWALITEIT DAKPANNEN**

„Marseille-pannen”, grootte 40 X 25 c/m. „Echtsche-pannen”, grootte 30 X 25 c/m.

Vraagt monsters met prijsopgave.

78

BANTJEUH

N. V. ULLRICH & Co.

BANDOENG

RADIOL Tegen punctures.
RADIOL Onfeilbaar!
RADIOL Verrassend!
RADIOL Amusant!

LAAT UWE BANDEN BIJ ONS RADIOLEEREN
f 250 per fietsband 8227

N. V. CULTUUR MAATSCHAPPIJ „HELVETIA”

v/h Bloemisterij „TJISAROEWA”, TJIMAH — Telefoon No. 19. ©

ZADEN - PLANTEN - BLOEMEN.

Prijslijst 1920 wordt op aanvraag gaarne toegezonden.

217

N. V. „DE TWENTSCHE HANDEL MAATSCHAPPIJ”

VOORHEEN

DE ROOY & Co.

BRAGAWEG 27 — BANDOENG — TELEFOON 1014
Soerabaja — Djocja — Semarang — Batavia — Medan — Makassar — Amsterdam

Benzinemotor.

Pompagregaten.

130

AVOLLENHOUTEN'S

BIEREN

Importeurs:

Maatschappij voor Uitvoer en Commissie-handel.

BATAVIA, SEMARANG, SOERABAJA, CHERIBON TJILATJAP

976

PRACHT-PROGRAMMA

voor:

Dinsdag 4, Woensdag 5 en Donderdag 6 Mei '20

1. International News!

Het nieuwste op filmgebied.

Een reeks keurige opnamen van de voornaamste gebeurtenissen in alle landen der wereld. Hoogst interessante en actuele opnamen. Een aantrekkelijke en leerzame film voor Jong en Oud.

2-3. Koks en Bandieten.

Natuurlijk een L. K. O!

Waarom iedereen natuurlijk hartelijk moet lachen.

Tot Slot

4-5-6-7

Het ZESDE Vervolg van UNIVERSAL'S GROOTSTE ATTRACTIEFILM

„Elmo De Reus“

Episode 13. (Twee deelen)

„IN DEN AFGROND“

Episode 14. (Twee deelen)

„HET LUCHTGEVECHT“

In den Hoofdrol: **Elmo-Lincoln**
de welbekende en sympathieke figuur uit Tarsan van de Apen

GEWONE-LAGE-PRIJZEN

46

N. B. Keurige tekstboekjes zijn verkrijgbaar aan het loket.

Naamlooze Vennootschap

Maison Kuijl & Versteeg - Bandoeng,

Telefoon Nos 33, 261, 728 en 1182.

Leveranciers van Z. E. den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.
DEPOT DER MINERAALWATERFABRIEK BUDDHA.

Heeft ontvangen:

Wit-, Zwart- en Kreteroggebrood van Funke Amsterdam, de allerbeste soort, Hollandsche Jams in flacons, Australische Jams in blikken ad f 0.60, Deventer koek van Jacob Bussink, Morton Lobster, Corned Beef, Zalm van S & W en andere soorten, fijne Fransche Sardines, Hareng au Vin Blanc, Maqueraux, Fromage Camembert, Fromage Brie, Hollandsche Kokskruiden, Boschbessen op Water (een gerenommeerd middel tegen Spruw), Hollandsche Puddingpoeders in diverse smaken, Roode Vischjes, Petis Oedang, Olijven, Gevulde Olijven, Kruiden-Wijnazijn, fijne Fransche Likeuren en een kleine doch heel fijne factuur Hollandsche Sigaren van van der Tak te Rotterdam.

Proeft onze eigen-gefabriceerde Ontbijt-, Sucade- en Gemberkoek, fijner van kwaliteit dan van Verkade. In Alle Chineesche Toko's verkrijgbaar.

Steeds voorhanden alle soorten Fijne Machinaal-Gesneden Hollandsche Vleeschwaren, zoomede onze gunstig bekende Hoofdkas.

Elken Zondag overheerlijke Erwtensoepp ad f 0.60 per portie 2504

ORION BIOSCOPE

DINSDAG 4 en WOENSDAG 5 MEI 1920

DE BODE DES DOODS

Serie 9 DE DOODSGROT, 2 deelen

Serie 10 VROUWENLIST, 2 deelen

VOORAFGEGAAN DOOR EXTRA FILMS

HOLLANDSCHE OPSCHRIFTEN

Gewone prijzen

14

CAMES HAARMIDDELEN.

WAT DE BLOEMEN ZIJN VOOR DEN TUIN,
IS HET HAAR VOOR HET HOOFD,
HET SCHONSTE SIERAAD.

Overal Verkrijgbaar.

En Gros bij: „DE GEDEH“

Weltevreden.

1941
WEDERVERKOOPERS RUIM RABAT.

CAMES HAARWATER

TEGEN UITVALLEN

PER FLACON F. 1.75

CAMES HAAROLIE

ROOSWEREND, FIJN GEPARFUMEERD

PER FLACON F. 1.50

CAMES HAARVERF

IN BRUIN EN ZWART, GEEFT NIET AF

PER FLACON F. 1.75

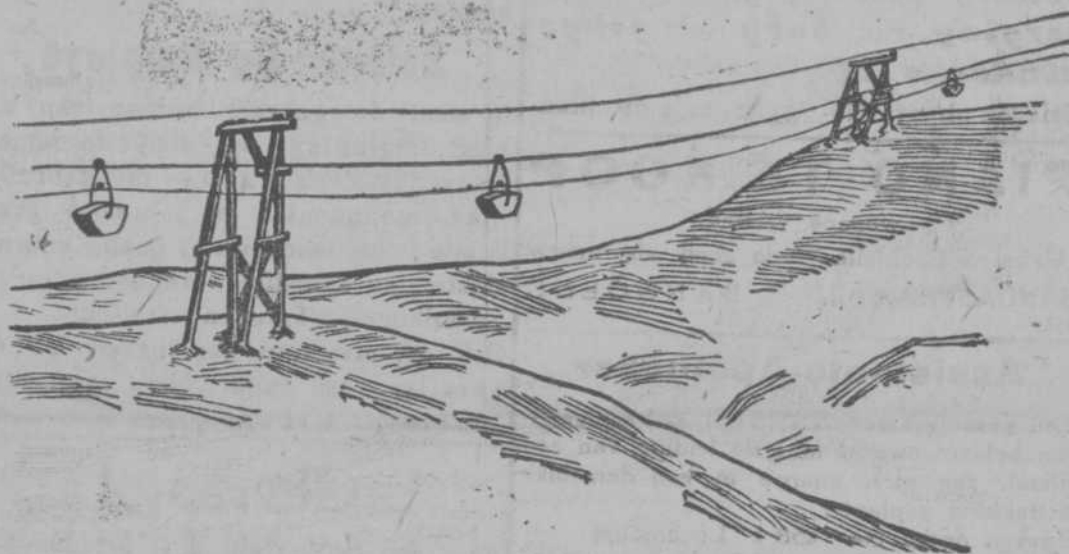
CAMES EAU DE SYLVIA

TEGEN HOOFDROOS, AFDROEND

PER FLACON F. 2.-

GEGARANDEERD SUCCES
ONSCHADELIJK

Kabelbanen - Luchtspoorwegen

Nieuwe Indische Industrie
Firma Merrem & la Porte, Bandoeng
Specialiteit op het gebied van kabelbaan-bouw

Mono- en Bi-kabelbanen

met en zonder mechanische aandrijving

151

Milimeter Papier

N.V. VAN DEUTKOM & WAAL
Bandoeng - Batavia - Soerabaja
Semarang - Djocja.
7386

HADJI ALIAS

KLEINE LENGKONGWEG 24 - BANDOENG.
Het beste adres voor verhuizingen, transporten (per vrachtauto). Belast zich tevens met het inpakken en emballeeren.

AUTO-VERHUURDERIJ

Tarieven lager dan elders.

Telefoon 1058

163

- Tjisadea theezaad -

1ste generatie zuiver

Bazaroni à f 12.50

per gantang franco Bandoeng
Adres Adm. Tjisadea Bandoeng. 105

Zaterdag en volgende dagen.

Een Grootte
SPLINTERNIEUWE
pracht-film in 5 deelen.

Als de Wildernis Glimlacht
in 5 bedrijven.

Plaatsbespreken tusschen 8-12 v. m.
Zondag 2 Mei 1920.

Groote Ochtendvoorstelling
om 10 uur v. m.

Zaterdag
Groote Kindervoorstelling
om 5 uur. 3323

Nederlandsch-Indië.

Weerbericht.

Het Koninklijk Magnetisch en Meteorologisch Observatorium meldt betreffende de buiten-gebieden over Maart:

Moeson: De wind bezat het wisselvallige karakter van de kentering.

Bewesten Sumatra: Zwakke, veranderlijke winden met enkele buigige dagen werden gerapporteerd.

In Straat Malakka vertoonde de wind een voorkeur voor Noord, maar was zwak en onbestendig. Het weer was over het algemeen goed.

Zuid-Chineesche Zee: De wind was overwegend Noordelijk en zwak. Pontianak meldde N. tot N.O. wind.

West-Java-zee: Vooral N.W. winden werden gemeld, hoewel ook andere wind-richtingen niet zeldzaam waren. De laatste decade was buigig, regenachtig en had veranderlijke winden.

De Oost-Java-zee gaf vooral noordelijke componenten in het begin der maand, na den 10den had de wind neiging, naar Z.W. te loopen.

Den 16den en den 17den werd Z.W. 6 en 7 geconstateerd.

Vanaf den 20sten overwoogen Oosten winden.

Bezuiden Java was de wind in de eerste maandehelft N.W.-Z.W., na 18 Maart variabel en zwak.

In Straat Makassar heerschten veel NO-winden van matige kracht.

Menado meldde kanteringweer, kalme zee.

Regenval: De regenval vertoonde vooral in het midden en Oosten van den archipel een weinig uitgesproken karakter.

Positieve en negatieve afwijkingen wisselden elkander af. Droog was vooral het Noorden van Sumatra.

Onvereenigbaar.

Het antwoord van den minister van koloniën ten gevolge op de beantwoording van vragen van den heer Van Ravesteyn betreffende de door den vice president van den Raad van Indië op het Volksraadslid Mohamad Thajeb geoffende pressie om voor het lidmaatschap eener vereniging te bedanken luidt:

Met terugzigt op mijn schrijven van 28 November 1919, no. 16, o.m. betreffende een verzoek om inlichtingen van het lid der Kamer den heer Van Ravesteyn over de vraag, of het lid van den Volksraad Mohamad Thajeb door den vice-president van den Raad van Nederlandsch-Indië voor de keuze is gesteld om te bedanken voor het lidmaatschap der vereniging „Insulinde“ of af te treden als bestuurder van het land-schap Peureula, heb ik eer U Hooggedelgestrenge mededeelen, dat blijkens een van den gouverneur-generaal van Nederland-Indië ontvangen bericht Mohamad Thajeb voor noemd voor het lidmaatschap der vereniging „Insulinde“ (thans Nationale Indische Partij geheeten) heeft bedankt nadat hem door den heer Swart, in opdracht van den landvoogd, was medegedeeld dat het lidmaatschap van genoemde vereniging naar het oordeel der regering niet verenigbaar was te achten met zijn stelling van zelfbestuurder.

Het gebruikmaken van gewapende politie.

Gravenhage, 22 Maart. — Als antwoord op de vragen van het Tweede Kamerlid Albarda betreffende het gebruik van gewapende politie door den resident in Solok om nalatige heerdienstplichtigen over te brengen, heeft de minister van Koloniën den heer Albarda doen toekomen de ter zake tusschen den resident van Sumatra's Westkust en den toenmaligen directeur van binnenlandsch bestuur gewis-

selde bescheiden, bestemd om ter griffie der Kamer te worden nedergelegd ter kennisneming door de leden.

Abdoel Selam.

Het antwoord van den minister van Koloniën op de vragen van den heer Van Kol. in-zake de aanwijzing door de Indische regering van een verblijfplaats aan den Britsch Indiër Abdoel Selam luidt als volgt:

De Britsch-Indiër Abdoel Selam bevindt zich inderdaad sedert Augustus 1915 te Koepang (Timor), waarheen hij werd overgebracht, nadat hij verzocht had tot na afloop van den oorlog in Indië te mogen blijven, daarbij verklarende genoeg te zullen nemen met een verblijf ter plaatse, door de Indische Regeering wenschelijk geoordeeld.

Meer dan eens is Abdoel Selam uitdrukkelijk voorgehouden, dat het hem te allen tijde vrijstond Indië te verlaten. Het gestelde in het laatste gedeelte der tweede vraag moet dus op een misverstand berusten.

Een souvenir.

Naar het B.N. vernam, ligt het in de bedoeling der Bataviasche gemeenteraadsleden om den burgemeester, mr. G.J. Bisschop, uit sympathie en waardeering bij zijn vertrek naar Nederland een souvenir aan te bieden.

Werving.

Aan den heer B. van Delden, beheerder van de in Pahang (Gefedereerde Maleische Staten) gelegen, aan de Selborne Plantation Co. Limited behorende landbouw-onderneming „Selborne Plantation“, is voor den tijd van één jaar, vergunning verleend tot het aanwerven van ten hoogste 335 Inlanders van Java voor het verrichten van arbeid op de in Pahang gelegen, aan de Selborne Plantation Company Limited behorende landbouw-onderneming „Selborne Plantation“.

Koningin Wilhelmina-school.

Mijnbouwkundige cursus.
Bevorderd van de 3de naar de 4de klasse:

L. Knoop, H.E.J. Latuheru, G. Pattiwael van Westerloo, K. Ph. Wasch, A. Achmad, W. A. Bloem, R. Etje alis Dendakoesoemah, R. M. Soepandi, W. F. Westerkamp, E. A. van Altenburg, Ch. W. Anthonyz, J. van der Hout, Jap It San, M. Joesoeph Soeria Atmadja, C. A. Maier, M. Mohamad Kadariaman, J. B. van Rintel, R. Soembardjo, Ph. Wijsman, Marah Moeda Poeloengan, B. H. Krijgsman, E. M. van Rossum, M. Soepardjo, A. M. van Vaerenbergh, Aboe Bakar, W. F. D. Brookman, J. K. van den Dungen Gronovius, H. G. Gersen, H. F. van Goch, K. A. Kegener Latumanuw, Ong Tian Hong, H. F. E. Rozenberg, A. L. R. van Stralendorff, Tagor Esra, Thin Tjoeng Tjoen, R. Garsadi, P. F. van Rintel, W. F. H. van Stein Callenfels, J. H. Doeve, F. E. Kooymans, A. Lentze, Lim Tjeng Siang, Mohamad Hasjim, J. A. L. A. Morren, G. Th. Pieters, J. R. Salomonsz, Sardjoe, M. Soetomo, M. Tarja Atmidjaja, N. D. Tesenohn, F. H. de Vlucht.

Prins Hendrik-school.

Bevorderd naar de 2de klasse H. B. S.

Baudain, L. F. Boshuizen, P. J. (m). Gasper, S. E. Injoe Tjoen Hong Jacobs, A. G. Kapitan, J. C. Leijen, P. W. van Mahieu, B. K. Na Kok Tjiang, Pad, P. A. van Segond van Banchet, C. Sie Goan Hok, Stein, J. F. J. von, Tan Kiat San, Verburgt, E. J. Weintrè J. Berleijn, C. P. Cordesius G. Delden, J. van Fransz, J. A. J. Gaston, F. P. Haas, G. H. de Jacobs, S. C. Kapitan, D. S. Kie Tjin To. Lammers, F. C. (m) Liem Kim Goan, Hikjuluw K. J. Vigelelijn Oey Tjin Siang, Wasterval, C. C., Boonzaiër, J. F. Broekhuizen, Ph. M. J. Diest Lorgion, G. Erkelens, P. M. Jansen, M. A. Kessler, J. Klerks J. V., Kouw Bian Tie, Martens, L. J. Schreuder, L. Schutte, E. J. Tourton, Bruijns, C. J. W. de Vetter, J. Wasterval, W. A. Barkmeijer, H. C. H. Grashuis, E. W. Heijden, J. H. van van der Kampen, Ch. J. A. van Korste, M. Laurens, C. A. Lentze, H. G. Lie Giok Tjoan, Oen Eng Hoey, Tit, S. Vries, C. E. de Lettinga, C. Burger, W. Heijnis, A. Istjab, R. Jacob (P. Awab Bentara) Krieken, Ch. P. van, Kraaijenoord, J. N., van Kuper J. C., W. Olivier, Ph. L., Spoel E. H. Tromp, H. C. Vogel, D. T., de Winter, S. M. Lekeurhoe. De rangschikking is willekeurig. Bevorderd naar de 3de klasse

H. B. S.

Alting Siberg, J. C. Barkey, K. A. Cramer, A. Cramer, C. Dirickx, G. (m) Ende, O. R. von Heepke, C. J. Hoorn, J. A. Idris Jap Eng Ho, Kenool, Raden Mas, Liebenstein, H. C. von Njio, H. E. Rhee, J. van der (m) Schalk, E. C. Waardenburg, A. H. van Waardenburg, L. L. van Wilde, N. de (m) Altenburg, C. M. van (m) Beijmerwerdt, A. J. van (m) Beijmerwerdt, J. J. (m) Cordesius, M. Diebel, F. G. Gan, Jan Bok, Haas, H. C. H. de Heijden,

A. P. van der (m) Kosak, R. A. J. Latuasan, H. E. Liauw Tian Loe, Nobbe, C. P. Ch. (m) Pichel, E. L. (m) Rudolph, S. A. (m) Sie Soe Geng, Tan Hoat Hin, Yoe, P. D. Baharoedin, Raden Mas, Hernaus A. Kiezer, M. E. Leijen, J. A. van Puil, B. L. van der (m) Rovers, P. E. Strijk, L. Th. Tan I Hok, Tan Tjeng To, Waleson, R. A. Waworuntu, B. (m) Cor, nelisz, S. C. (m) Gilbert, J. E. M. (m) Hemmes, Th. Kwee, P. Nawawie, M. Scharff, E. E. Tan Koen Wie, Thupumahu, W. A. M. Wemting, E. A. J. The Dijn On.

De rangschikking is willekeurig.

Bevorderd naar de 2de kl. Handelsschool.

Ang Nio Njio, (m) G. J. de Ceuninck van Capelle, David Richard, J. A. - Djie Siouw Hoen, Mahieu, B. C. - Noordhoorn, W. G. Olden, W. F. van Portier, G. O. Ruyssears, A. J. Tan Kim Nio (Emma) Chun, P. B. - David Richard, J. L. - Gouw Hie Lie, Lim Lian Foek, Lisnet, C. J. P. - (m) Moh. Hatta, Mulder, H. Salim Mohamad - Tjia Tjoe Hoo, Weidema, H. L. - Stolte, E. G.

De rangschikking is willekeurig.

Prinses Juliana school.

Aan de Prinses Juliana-school (H. B. S. voor meisjes met 3-jarigen cursus) aan het Waterloopein te Weltevreden, zijn geslaagd in het eindexamen de jonge dames:

G. J. van Braam Morris, H. Chevalier, N. G. E. Coers, A. Flikkenschild, I. E. Fonteyn, L. J. M. Karthaus, H. A. Livain, J. de Lorm A. U. Th. Noll, E. A. Schrewelius, J. N. Soet Terijhoff, Chr. A. Spirlet, A. Vera, P. A. de Willigen.

Overgegaan van de 2e naar de 3de klasse:

P. A. A. Baptist, F. Baptist, B. C. Bruns, L. M. M. Cochlovins, L. A. Drigny, Ch. M. Fliers, J. L. Gang Kim Ta, J. W. Groenewald, E. Lagerwey, N. E. Lieb, J. C. Livain, V. Minas, A. L. Miseroy, W. L. A. A. van Muylwijk, A. E. Siahaya, J. C. E. van der Sluys, J. de Wilde.

Overgegaan van de 1ste naar de 2de klasse:

C. M. Bosnjok, A. M. Faubel, J. M. Fliers, E. Flikkenschild, G. A. Florentinus, A. M. van der Kolk, F. E. V. Th. Littmann, d'Adami Rey, A. H. Luikens, F. M. van Motman, M. Oesman, L. E. Paris, M. Penn, M. A. van Rossum, J. Soesman, J. A. M. Tummers, E. M. van Wagnburg, G. H. Gerth van Wijk.

Koningin Emmaschool.

(Groot Klooster Noordwijk.)

Bevorderd naar het 2de studie jaar:

H. E. Alken, D. L. M. Borst, M. W. G. Goert, M. P. H. van der Kam, R. Klaasen, M. Th. H. Knaud, H. A. M. Loayaard, E. A. Martens, S. van Medenbach de Rooy, A. M. J. M. Micola von Fürstenrecht, M. H. A. Pie loor, Ph. M. Raupp, G. R. A. Reichenfeld, M. C. Rijnardus, M. de Vries, J. E. W. Wel ter, A. J. van Wensen, M. C. E. Wormer, L. B. Willemse.

Naar het 3de studiejaar: L. H. Brakke, F. A. Brouwer, L. E. F. Droop, I. P. Eygling, L. R. van Haelen, P. J. Eygling, A. Hagenaar, L. Hummelgens, H. E. Lunenburg, J. Lutter, Ch. L. Martel, P. H. C. A. Mul, M. I. Cl. Orie, A. M. Penning, A. J. van Pesch, I. F. Reichenfeld, A. N. van Riet, A. W. E. Timmermans, W. F. Verdooren, M. J. Verdoorn, E. Ch. Wollrabe.

Aan de volgende Jongedames werd het eindexamen uitgereikt: Th. Bras, N. Cl. Burgers, J. H. Droop, W. Ebbink, F. A. Goewie, L. H. Helder, M. A. Lebbe, V. Mathéron, H. A. Rhemrev, P. E. Umbgrove.

Bevorderd naar den Normaal cursus: Th. Bras, N. Cl. Burgers, J. H. Droop, W. Ebbink, F. A. Goewie, L. H. Helder, V. Mathéron, H. A. Rhemrev.

Sport.

Voorjars-Races der B. B. W. S.

Weltevreden, 1 Mei.

Eindelijk weer eens rennen op de baan der B. B. W. S. Na een langen tijd van rust eindelijk weer eens leven en bedrijvigheid, gezelligen frivole gedoe op en rondom de tribune, eindelijk weer eens een paar van die echt-genoeglijke B. B. W. S.-rendagen, zooals alleen de B. B. W. S. ze ons vermag te bezorgen.

En toch, na die lange rustperiode, was de belangstelling gisteravond voor de lotteries niet bijster groot, terwijl de animo hedenmorgen ook wel wat groter had kunnen zijn. Het is echter nog vroeg nu wij deze regelen neerpennen, straks zal de tribune wel beter gevuld worden.

De Lotteries.

Zooals gezegd, de belangstelling hiervoor was gisteravond niet al te groot, doch de animo bij het betrekkelijk geringe aantal opgekomenen was, blijkens de hieronder volgende uitslagen, des te grooter.

1ste Ren	Pot afg.	voor f
1ste Ren	"	1200.
2de Ren	"	1330.
3de Ren	"	2340.

Voor deze ren werd nog een tweede lijst afgesloten tot f 2190.

Vlde Ren Pot afg. voor f 1930.
Vde Ren " " " " 2210. 2de Lijst voor f 2290.

Vlde Ren	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Vlde Ren	"	"	"	"	"	"	"	"	2080.
Vlde Ren	"	"	"	"	"	"	"	"	1950.
Vlde Ren	"	"	"	"	"	"	"	"	2070.
Vlde Ren	"	"	"	"	"	"	"	"	1720.
Vlde Ren	"	"	"	"	"	"	"	"	1340.
Vlde Ren	"	"	"	"	"	"	"	"	1660.

De Rennens.

Begunstigd door gunstig weer wordt iets over achten een aanvang gemaakt met den 1sten Ren: Teg allega-prijs I. Vlakke wedren voor paarden A.R. 3de klas. Afstand 1200 Meter.

Aan den start verschijnen Little Mother, Greta en Waaghals. De laatste is sterk favoriet en neemt dan ook onmiddellijk de leiding, welke Waaghals tot de laatste bocht weet te behouden. Dan komt echter Little Mother, bereden door Logue, vervaarlijk opzetten en na een spannende eindren weet Little Mother zich nummer één te plaatsen. Waaghals komt als tweede binnen.

Tijd 1 min. 25 seconden. Totalisator Win f 3.50; Plaats f 2.50 en f 2.50.

Ilde Ren: Ex-griffin prijs I. Vlakke wedren voor ex-griffins. Afstand 1200 Meter.

In het veld komen Hercules, Fox Trot en Heatherbloom. Hercules is zwaar favoriet, doch reeds bij den start weet Heatherbloom, bereden door Horman, de leiding te nemen. Hercules moet zich voorloping tevreden stellen met de tweede plaats. Voorloping, zeggen wij, want... tot groote ontsteltenis van houders van „winstbewijzen“ zakt de favoriet steeds verder af om tenslotte als leed den finish te passeeren.

Heatherbloom gaat met den palm der overwinning strijken, met Fox Trot als tweede. Tijd 1 min. 24 sec.

Totalisator Win f 5. plaats f 3.50 en f 3.

Ilde Ren. Batavia Prijs I. Vlakke wedren voor paarden A. R. en K. Afstand 1600 Meters.

Een mooi veld van 7 paarden, waardoor de race zeer interessant wordt. De mededingers zijn:

Wildum, Hulbronn, Bu'gooroo, Voorvechter, Fantassin, New Tipperary, Bay Laddie.

New Tipperary is favoriet, doch ook deze ren levert een verrassing op. De start is werkelijk schitterend: als één klunwen stuift het zevental voorwaarts, waarbij echter de favoriet Tipperary geen goede plaats vermag te krijgen, ja, zich zelfs geruimen tijd met de laatste plaats tevreden moet stellen. Het paard haalt echter prachtig op en passeert met buitengewone snelheid en schitterend achtereenvolgens verscheidene tegenstanders, doch de afstand is te klein om den achterstand heelemaal op te halen. Het paard moet zich tenslotte de 4de plaats zien toegewezen.

Als 1ste, 2de en 3de komen respectievelijk binnen Bay Laddie, Fantassin en Voorvechter. Tijd 1 min. 51 sec.

Totalisator Win f 9. Plaats f 2.50, f 3 en f 9.

IVde Ren: Graaf van Limburg Stirum-beker. Vlakke wedren voor paarden A. R. en K. Afstand 1600 Meter.

Oorspronkelijk waren voor deze race 3 paarden ingeschreven, te weten Prince Nimer, Goud Elze en Foulden. Het laatstgenoemd paard werd echter teruggetrokken, terwijl Prince Nimer in de afgelopen nacht kreupel is geworden, zoodat deze ren kwam te vervallen en een walk-over werd.

Vde Ren. Ex-griffins-prijs II. Vlakke wedren voor exgriffins. Afstand 1800 Meter.

Wederom een mooi veld van 7 paarden en wederom een race, waarbij de totalisator flink heeft uit te betalen, ditmaals zelfs bijzonder flink.

Aan den start verschijnen: Royal Flight, Dividend, Why Not, Winny, Hurry On, Arimbi, Court Card.

Ook bij deze race laat de favoriet de aanhangers leelijk in den steek. Na een mooie ren komt Why Not, een „out sider“, en zelfs nog iets meer dan dat, als eerste binnen, gevolgd door Court Card als tweede en Hurry On als derde. Tijd 1 min. 25 sec.

Totalisator Win niet minder dan f. 24. — plaats f 7, f 4 en f.5.

Vide Ren. Djokja-prijs I. Vlakke wedren voor paarden A.R. 2de klas en Ned. Ind. 1ste klas. Afstand 1600 meter.

Nadat de starter 3 prachtkansen voor een mooien start heeft laten voorbijgaan, rijden de mededingers (vijf in aantal: *Merohert, Brockleghette, Woolwater, Planity, Sir Alfred*) af. De start is buitengewoon slechts, tot groote ontevredenheid van het publiek, zelden heeft zoo'n slechte start plaats gehad.

De favoriet *Sir Alfred* plaatst zich direct aan den spits, doch kan zich daar niet handhaven. Het paard moet zich met de tweede plaats tevreden stellen.

Merohert, bereden door Logue, in den beginne vrij ver achter, weet steeds meer op te halen en passeert tenslotte als eerste den eindstreep, onder groot enthousiasme van het publiek.

Tijd 1 in. 55 sec. Totalisator U in f. 10.50 Plaats f 4.50 en f 5.50.

VII de Ren: Weltevreden-prijs. Vlakke wedren voor gebruiksparden A.R. en K. Afstand 1200 Meter. Heerrijders.

In het veld komen *Bolshevick, Dauntless, Hello Boy, Lady Morgan* en *Fussyfoot*.

De berijders zijn respectievelijk de heeren Seydlitz, Cruden, Wolff, Fruin en Colthoff.

Bolshevick is sterk favoriet en komt... dus niet als eerste binnen.

Fussyfoot, bereden door Colthoff, weet zich eerste te plaatsen met *Bolshevick* als 2de en *Dauntless* als 3de.

Tijd 1 min. 29 sec. Totalisator Win f 7.50. plaats f 4. en f 3.

VIIIste Ren: Batavia-prijs II. Vlakke wedren voor paarden A.R. en K. Afstand 1600 Meter.

Een veld van 5 paarden: *Grace Note, The Geisha, Woorak, Euphorion King, Franz*, Foulden.

De favoriet *Franz* slaagt er in om bij den start onmiddellijk... geen stap te verzetten en zodoende talrijke aanhangers reeds direct een koude douche te bezorgen.

De race laat aan fraaiheid niet te wenschen over en ook voor de noodige spanning wordt gezorgd. Vooral gedurende de laatste paar seconden is de ren ongewoon interessant.

Grace Note passeert in mooien stijl als eerste den eindstreep, gevolgd door *Euphorion King* als 2de en *Woorak* als 3de. Tijd 1 min. 54 sec.

Totalisator: Win f 16 plaats f 7 en f 8.

IXde Ren: Tegallapa-prijs II. Vlakke wedren voor paarden A.R. 3de klas. Afstand 1200 Meter.

Vijf paarden zullen om den prijs kampen: *Haute Glen—Peter Pan—Marijke—Lady Bruce—Victress*.

Victress geniet een ieder's belangstelling en de win-totalisator heeft geen handen genoeg om de naar "Victress-winstbewijzen" graaiende menigte gauw genoeg te bedienen.

Edoch, zooals reeds herhaalde malen heden gebeurde, de favoriet liet de aanhangers ook ditmaal naar hun zoete winstje fluiten en stelde zich tevreden met de tweede plaats.

Peter Pan is ditmaal de gelukkige winner met een tijd van 1 min. 27, *Haute Glen* komt als derde binnen.

Totalisator Win f 9. Plaats f 3,50 en f 5,50.

Xde Ren: Djokjaprijs II. Vlakke wedren voor paarden A.R. 2de klas en Ned. Ind. 1ste klas Afstand 1600 Meter

Mies Brocklegh, Talkhova, Toy Bell, Sir Moorfield verschijnen aan den start. De ren levert niets bijzonders op, heeft een geregeld verloop.

Na een schitterenden start weet *Sir Moorfield* de leiding te nemen en die tot het einde toe te behouden. Tijd 1 min. 56 sec. *Toy Bell* passeert als tweede den finish.

Totalisator Win f 5,50 plaats f 2 en f 4.

En dan komt te laatste ren, de XIde: Goenoeng Sari prijs. Vlakke wedren voor Ned. Ind. paarden 2de klas. Afstand 1200 Meter.

Er zijn drie concurrenten: *Miss Liberty, Djakapitana, Willem*.

Miss Liberty is favoriet, doch het noodlot wil, dat ook bij deze laatste ren de favoriet het niet zal winnen. *Miss Liberty* vertikt het te starten en blijft bij den start eerst een tijdje staan, alvorens voorwaarts te stuiven. Het voordeel, dat de beide andere mededingers daardoor verkregen, kan *Liberty* niet meer ophalen. De favoriet komt dan ook als laatste binnen.

Djakapitana is winnaar in 1 min. 29 sec. met *Willem* als tweede Totalisator Win f 9. Plaats f 4 en f 3.

De rennen van den eersten dag zijn hier mede afgelopen. Morgenochtend 8 uur precies voortzetting.

Mutaties.

(Aanvulling van onze telegrammen.)

P.T.T.

Overgeplaatst van Pangkal Pinang naar Muntok de commies W. Goossens; van het bureau van den chef der 4de afd. te Palembang naar het hoofdbestuur de commies 3de kl. V. Lafontaine; van Pang-

kalan Brandan naar Sidoardjo de commies-titulair A. van der Stroep; omgekeerd de commies 3de kl. J. Schrijn; van Balikpapan naar het hoofdbestuur de commies W. Domnisse.

I.U. en A.

Tijdelijk belast met de waarn. der betrekking van leerling assistent en geplaatst te Padang N. A. Claes, tijd. klerk op het gewestelijk kantoor aldaar; met de waarn. der betrekking van leerling-assistent en geplaatst te Batavia. E. Zuidema, part.

Ontheven op verzoek eervol van de tijdel. waarn. der betrekking van leerling-opziener H. Krul.

Ingetrokken de werkzaamstelling als boekhouder en de plaatsing te Soerabaja van H. Ch. de Sausin, tijd. wd. ambtenaar 2de kl.

Onderwijs.

Ontheven op verzoek eervol van haar tijd werkzaamstelling als onderw. 3de kl. mej. M. C. W. Moorees.

Benoemd tot onderw. 2de kl. E. Poortman, thans belast met de waarn. der betrekking.

Geplaatst te Cheribon de benoemde alg. ontvanger 2de kl. J. P. Jacobs en onderscheidelijk te Pamekasan, Pangkalpinang en Pontianak de wd. ontvangers 3de kl. J. C. F. Siau van Leeuwen, Ch. V. van Zuylen en J. P. Sineek.

Advertentiën.

CULTUUR MAATSCHAPPIJ »PASIR RANDOE«.

Ondergeteekenden deelen mede, dat van de 6% hypotheecaire obligatieleening groot f 100.000.— uitgeloot zijn de navolgende obligaties à f 500.— nominaal. Nos. 3, 16, 51, 75, 93, 113, 114, 131, 157, 184, 210, 244, 256, 289, 298, 306, 352, 353, 376 en 396, welke voorzien van talons en rentecoupons Nos. 6 e. v. vanaf 1 Juli 1920 betaalbaar zijn ten kantore van

TIEDEMAN & VAN KERCHEM
Directeuren,
Batavia, 27 April 1920. 3245

LANBOUW MAATSCHAPPIJ »RADJAMANDALA«.

Ondergeteekende deelt mede, dat van de 6% hypotheecaire obligatieleening groot f 50.000.— uitgeloot zijn de navolgende obligaties à f 500.— nominaal: Nos. 4, 6, 15, 25, 48, 79, 80, 81, 82, en 100, welke voorzien van talons en rentecoupons Nos. 7 e. v. vanaf 1 Augustus 1920, betaalbaar zijn ten kantore van de firma Tiedeman & van Kerchem te Batavia.

BATAVIA, 27 April 1920.
G. L. J. HOLLE
Directeur. 3246

CULTUUR MAATSCHAPPIJ »GOENOENG TJEMPAKA«.

Ondergeteekenden deelen mede, dat van de 6% hypotheecaire obligatieleening groot f 175.000.— uitgeloot zijn de navolgende obligaties à f 500.— nominaal, Nos. 48, 76, 88, 122, 123, 127, 131, 154, 218, 249, 257, 272, 309, 322 en 338, welke voorzien van talons en rentecoupons Nos. 22 e. v. vanaf 30 Juni 1920 betaalbaar zijn ten kantore van

TIEDEMAN & VAN KERCHEM
Directeuren.
BATAVIA, 27 April 1920. 3247

DEPOSITO'S.

De Afdelingsbank te Soemedang neemt gelden in deposito met een opzeggingstermijn van één jaar tegen een rentevergoeding van 6 % per jaar.

Stortingen kunnen geschieden bij de Centrale Kas te Weltevreden en bij de Afdelingsbank te Bandoeng.

De bank staat onder geregelde controle van de Centrale Kas.

1728 Het Bestuur.

De BESTE KWALITEIT MELK is te bekomen bij

Melkerij Tremlett

Telefoon 12 - Lembang.

1323

De Suikerfabriek Kadipaten vraagt voor directe indiensttreding een

laborant-chemiker.

Salaris en winstprocenten nader overeen te komen.

Brieven No. 3284 Bur. Preangerbode

**THEEONDERNEMING NABIJ
Soekaboemi.**

Vraagt tuingeëmployeerde.

Beginsalaris f 200— f 250.— naar bekwaamheid. Emolumenten: 3 maanden gratificatie, vrij belastingen, erkoelie verlichting, en geneeskundige behandeling Brieven met copie certificaten onder No. 3271 Administratie van dit blad.

Gevraagd

door Rubberonderneming in Bantam.

een zelfst. afd. employé,

salaris f 300.— met jaarl. verh. tot max. 400.— gebr. om. aandeel in de winst en naar 5 jaren recht op 6 maanden verlof op 1/2 salaris. Brieven No. 3250 Bur. Preanger Bode

Gevraagd

Een IUFFROUW

met routine in den verkoop

Ha. Vg. „ONDERLING-BELANG“ 3253 BANDOENG.

Gevraagd

door Rubberonderneming in Bantam

een eerste geëmpl.

salaris f 350.— met jaarl. verh. tot max. f 450.— p.m. gebr. om., aandeel in de winst en na 5 jaren recht op 6 maanden verlof op 1/2 tract. Brieven No. 3251 Bur. Pr. Bode.

Gevraagd

Een goed *Hollandsch* sprekende *Chinees* of *Indiër* bekend met *lichte administratie* en *Correspondentie* en *eenvoudige boekhouding* salaris f 75.— 's maands. bij gebleken geschiktheid spoedige verhooging. Brieven aan den Opzichter Irrigatie Madienang, SS W.L. Meloewoeng. 3194

GEVRAAGD: Europeesche of Australische

KOEIEN

hoogstens tweede worp, minstens 20 flesschen daags. Ook bezette Vaarzen met op-gave van afstamming.

Aanbiedingen met prijsopgave, aan den administrateur der Landb. Mij. Ampel-Gading, Ambarawa. 3320

GEVRAAGD

voor theeonderneming een

Fabrieksemployé

geheel op de hoogte der theebereiding en goed met werkvolk kunnende omgaan. Beginsalaris f 250.— p.m. en de gebruikelijke emolumenten. Verdere condities na kennis-making.

Brieven onder No. 3304 aan dit blad.

GEVRAAGD door groot dagblad:

Een Chef-drukkerij

Vereischen: uitstekend vakman, eenige jaren indische practijk, goed met inlandsch werkvolk kunnende omgaan.

Salaris naar bekwaamheid. Sollicitaties met afschrift certificaten onder nummer 2469 aan Bur. Locomotief. 3321

Piano

TE KOOP WEGENS VERTREK.

Brieven onder No. 3215 Bur. Pr. Bode

GEVRAAGD

Flink Jongmensch

bij voorkeur eenigszins op de hoogte der Fotografie

Sollicitaties uitsluitend schriftelijk te richten aan:

N. V. Handel Mij: v/h. M. C. LUIJKS Bandoeng. Bragaweg 45. 3333

HENRI BOREL

Wijsheid en schoonheid uit Indië

Niemand heeft het schoon van Indië zoo goedvol beschreven als hij; maar nooit maakt de kleurenweelde hem blind voor wat er achter schuilt. Een boek als dit behoort zeer zeker tot de meerderwaardige lectuur, die den lezer in schoonheid wijzer maakt. Zijn beschrijvingen van Indische plaatsen, menschen en toestanden doen niet enkel aangenaam aan als kunst, ze versterken ook onze begrippen over Indië. „DE AVONDPOST“

Inderdaad, de schrijver heeft hier door zijne krachtige subjectiviteit en zijn meesterschap van beschrijving iets gegeven van buiten-gewone schoonheid.

„DE TIJDSPIEGEL“

3279 Prijs gebonden f 3,45

Boekhandel Vorkink—Bandoeng

Wederom ontvangen:

WIJNEN

van FERWERDA en TIEMAN

jenever van dezelfde firma

levering 1395

en gros en detail

N. V. Mineraalwaterfabriek „DE GEDEH“

N.V. Automobiël Import

Maatschappij

BANDOENG TEL. 934

Te Koop:

1 STUDEBAKER LIGHT SIX

laatste type.

1 WILLYS KNIGHT

geheel nagezien.

1 WILLYS KNIGHT COUPE

keurig wagentje.

1 BRENNABOR

uitsiekende Eur. wagen,

1 MAXWELL in prima staat

1 SAURER VRACHTAUTO 3 TON

1 COLUMBIA VRACHTAUTO

4/5 TON.

Proefritten toegestaan 710

Hollandsche Beton Maatschappij

Nederlandsche Indische Afdeling

Ontwerpen en uitvoering in aanneming. Zoowel op de buitengewoon als op Java van Kaalmuren - Aanlegsteigers - Haven, Passer, Suiker en andere Loodsen - Bruggen - Viaducten, Aquaducten - Syphons - Waterreservoirs - Buizen (voor hoogen druk) - Pontons - Prauwen - Schepen - Dokken - Hellingen, Funderingswerken, Vrijdragende Oloeren-Kluisen-Trappen

Hoofdkantoor.

WELTEVREDEN, Gang Batas, Koningsplein Oost.

Bijkantoren:

SEMARANG, Bodjongse weg 52.

SOERABAJA, Aloon-aloonstraat (Pasar Besar).

MEDAN, Kesawan 162.

MAKASSAR.

Agentschappen:

PADANG, Schoolstraat 6.

PALEMBANG, (gevestigd te Tandjong)

Telegramadres: BETONIJSER 178

Schetsontwerp met prijsopgave kosteloos op aanvraag.

N. V. Java-Maatschappij voor Handel, Industrie en Cultures.

BANDOENG.

Naripanweg 25 — Telefoon No. 1080

Telegram-adres: JAVAMIJ.

Steeds voorradig:

Green Island Cement

Rond-; hoek- en plaatijzer

Gegalv. plaatijzer 1/16, 1/32 en 1/64"

Gegalv. ijzerdraad 2, 3 en 1,8 m/m dik

„Vulcanite“ dakbedekking

Glazen dakpannen 14/1X9/1

Asbest-Cementplaten 1,20X1,20

Veerenaal.

Agente der:

N. V. Indische Teak en Hardhouthandel SEMARANG.

Stapelplaats: Pasar Kosambi.

186

Goed tehuis aangeboden

bij Hollandsche familie te Bandoeng voor een of twee schoolgaande kinderen. Serieuze toezicht; ind. ref.

Brieven onder No. 3331 bureau van dit blad

BANDOENG TJIMAH
TELEFON 234
VENDUKANTOOR
WIJS
OPGERICHT: 1899.

VENDUTIE

op Dinsdag, 4 Mei 1920,

ten huize van den WelEdGeb. Heer

A. L. Binkhorst,

Poengkoerweg No. 13. — Bandoeng

van Zed's goed onderhouden inboedel o. a.:

Voorgalerij-ameublement b. u. Tafel met marmer blad

en 4 fauteuils, Supports met potjes, Tafelkleedjes.

Rottan-zitje b. u. Ronde Tafel met 2 ligstoelen.

Gordijntjes met Koperen roede, Muurkastokjes met

Koperen haken, Muurborden, Schilderijen, Koperen

Bloempot, vierk. tafels, Zitstoelen, met gesloten rottan-

zitting.

Houten 1 pers. Ledikant compleet.

Divanbank met buittrak en kleed, Kleine idem

Kleerrakjes, Jap. Kamerschutseel, Dispenskast met

gas voor, Nette Spiegelkast (één deur), Strijkplank,

Goedangrak, Keukentafels, Bordenrak, Tennisracket,

Bloemvaas. Een collectie sierplanten in Aarden en

Pleredpotten. o. a.: Palmen, Rozen, Ansteriums,

Olifantssoenen.

VOORTS: Eenig Keukengerei, Services, Kinderzitje,

Tuinzitje, Lampetrap, Kinderwieg enz.

Kijkavond: Maandag t. v. van 6 tot half 8.

3273 Vendukantoor „WIJS“.

BANDOENG TJIMAH
TELEFON 234
VENDUKANTOOR
WIJS
OPGERICHT: 1899.

Mooie Vendutie

op Weensdag, 5 Mei 1920

ten huize van den WelEdGeb. Heer

W. van Heusden

Rionwstraat 16 — Bandoeng

Specificatie alsnog morgen

3 37 Vendukantoor „WIJS“.

BANDOENG TJIMAH
TELEFON 234
VENDUKANTOOR
WIJS
OPGERICHT: 1899.

Belangrijke Vendutie

TE RANTJA-EKEK

op Zaterdag 8 Mei 1920

van den geheelen Inventaris der

„RIJSTPELLERIJ TJIKOEDA“

Halte RANTJA-EKEK nabij BANDOENG

o. m.

1 Groote en 1 kleine brandkast,

2 Fairbanks,

6 datjins, kleine bascules, 10 gantangmaten,

copierpersen, rollen kopergaas, zink, 1 rol

asbest, 1 partij touw,

170 stuks houten balustraden,

ijzeren pijpen, 1 partij verf,

1 Schrijfmachine, 1 Heerenfiets,

8 Roda's,

13 paarden,

1 dos à dos,

24 groote tonnen, groote en kleine wadjans,

7 zakken klapper-boengkil, 1 orgel,

Gasoline licht-installatie,

1 partij planken, 10 blikken olie, 1 rijstzeef,

tetampa's,

VOORTS: MEUBILAIR

z. a. schrijftafels met draaistoelen, leg-, glazen-

en dispenskasten, vierkante tatels, stoelen,

kapstokken, reguleur, ledikanten, schutseel,

hanglampen, divanbanken, toilettafel,

schilderijen e. a. wandversiering,

Services glas- en aardewerk.

Te veel om te specificeren.

Te bezichtigen: 's morgens voor de

vendutie.

3354 Vendukantoor „WIJS“.

N. V. VENDUKANTOOR
„BRAUN“
NARIPAN 11 & 13 BANDOENG

VENDUTIE

op Donderdag, 6 Mei 1920

ten huize van den WelEdGeb. Heer

D. ter Brugge,

Oude Hospitaalweg No. 18 — Bandoeng

van een completen, zeer netten inboedel, o. a.:

Djathouten voorgalerij-ameublement, b. u. marmertafel

4 fauteuils, portemanteau, supports en bloemenbak-

ken, Keurige Koperen-en majolica bloempotten op

standaards, muurborden, pullen. Mooie Koperen

1, 2 en 3 lichtkronen.

Prachtige Koperen salonlamp voor electrisch en

petroleumlicht, Koperen jardinières, Portières en

overgordijnen met Koperen roeden.

Salonameublement b. u. ronde marmeren tafel en

4 fauteuils, stoelkussens, mooi tapijt.

Zeer goede, welluidende Piano,

fabr. Th. Mann en Cie.

Damesbureau, pianokruk, schilderijen, Boekenkast,

zeer veel boeken, w. o. school- en Kinderboeken.

Geneesk. Encyclopaedie enz.

Bureau-ministre met draaistoel, schrijftafelgarnituur,

lampenkappen, Kapstokken.

Moderne reguleur, tafelkleeden, jap. matten

Ganglooper, vierk. tafels en Kamerstoelen.

Zeer nette een- en tweepers. ledikanten Een- en

tweepers. washtafels met marmer en spiegel wasch-

stellen, Keurige wandspiegels, Toilettafel met marmer

en spiegel, rakken, Ruime hang- en legkasten, ge-

makkofters, Mooie spiegelkast, divan met Kleed,

Kleerbak, lange rottanstoelen w. o. bijzonder groote

Rottan-ameublement b. u. marmer tafel en 4 stoelen.

Keurig Buffet met marmer, spiegel en facet

glas met bijbehorend dressoir.

dientafel, dispenskast, cettatel met 12 stoelen.

Allerkeurigst theekastje met facetruitjes.

theeservice, eenig servies en glaswerk.

Zeer goede ijskast „Eagle“.

Twelichte perfection met oven, Keukengerei Muur

fontein, speelgoedkast, bordenrak teilen en emmers,

enz. enz.

VOOTS: Een mooie collectie sierplanten en palmen

in potten en tonnen en wat verder zal worden

opgeveild.

Kijkavond: Woensdag te toren van half 6 tot

half 8 uur.

Vendukantoor

„Braun“.

3348

BANDOENG TJIMAH

TELEFON 234

VENDUKANTOOR

WIJS

OPGERICHT: 1899.

Gasoline lichtinstallaties

onder druk.

VENDUKANTOOR „WIJS“.

3338

DIEREN

en Commissie-Vendutie

C. Dieckhaus

Donderdag 20 Mei '20

Nb. De strooibiljetten gaan in dezer

ter perse.

3277

Gevraagd

Fabrieksemployé

voor theefabriek.

Beginsalaris f 250.—, vrije woning, be-

lasting, erfkoelle, dokter en medicijne.

Europeesch verlof na vijf jaar met vol

salaris.

Rustige omgang met werkvolk, kennis

van Soendaneesch en theebeereiding

vereischt

Sollicitaties aan Djasinga Estate, halte

Tendjo, Bantamliju.

3307

Ondergeteekenden berichten hiermede, dat van af 1 Mei 1920 hunne zaken

zijn samengesmolten en zullen worden voortgeset onder den naam:

Overzeesche Handelsvereniging van Doorn, Vogelesang & Regnault.

Ned. Overzeesche Handelsvereniging

(Soerabaja).

Semarang, 1 Mei 1920

Soerabaja,

3297

N. V. IJzer- en Machinehandel

Van Doorn & Vogelsang.

(Semarang, Soerabaja, Bandoeng).

Overgangs Examens H.B.S.

Een mooi boek als geschenk
is een blijvende herinnering
aan een aangenaam moment.

N. V. Mij. Vorkink-Bandoeng

algemeene Boekhandel

3371

Gevraagd

Gerontineerd Assistent-Apotheker

Aanvangssalaris f 350.— en f 30.— Huishuurvergoeding.

Aandeel in de winst. Beperkte Zondagsdienst.

Indiensttreding 1 Juni a. s.

Volledige Sollicitaties onder No 3361 bureau van dit blad.

3361

Apotheker

Gezocht een rustend of Gep. Mil. APOTHEKER genegen alleen als

Wetenschappelijk Adviseur

op te treden.

Honorarium nader over een te komen.

Brieven onder letter A Bureau van dit blad.

3362

TE KOOP TWEE ZWAAR BEZETTE KOEIEN

(8 maanden), bij werping 16-18 flesschen melk gevende, à f 600.— per stuk.

Ook goedkoopere koeien te koop. Te bevragen bij de Bandoengsche Melkerij.

Steeds melk verkrijgbaar.

61

femina

DAMES MODEMAGAZIJN
WELTEVREDEN BANDOENG

Nouveautés in Avondtoiletten.

Avondmantels Hoeden.

A. Witterronghel.

3351

N. V. ULLRICH & Co.

BANTJEUH, TELEFOON 999, BANDOENG

Federal Vrachtauto's.

Reading Standard Motorfietsen.

Radiol Onfeilbaar middel tegen ban-

Soldeerlampen Ruime sor-

teering. 4, 2,

1 1/2 en 0, 4 L.

Veerenstaal In alle afmetingen.

Klingeriet

Gegalvaniseerd

Plaatijzer

Plogstert Accu's.

313

Enief Droge Elementen.

Oscilleerende Fans

110 Volt, Gelijk- en Wisselstroom

Electrische

Strijkijzers.

„Hotpoint“ en „Priscilla“.

Gastine Tabletten.

30 pCt. benzinebesparing.

Ankers wikkelen Tandwielen fraisen

Magneten repareren

Onovertroffen uitvoering. GARANTIE.

Wij exposeeren op Jaarbours.

Cervantes en de Humor

I.

Madrid, Maart.

Zeer goed weet ik, waarom ik reeds met een mijner eerste brieven aan Cervantes gewijd heb: het was omdat ik niet over den grooten realistische schrijver zonder de voorwerpen van zijn eenig epos — een epos van Spanje plm. 1600, zooals Queride het van de Jordaan, gaf — eenigszins behoorlijk te kennen. Nu acht ik mij wat meer ingewijd en brengt een kleine gebeurtenis me er vanzelf toe te schrijven over den wereldberoemden „Manco de Lepanto”. Bedoelde gebeurtenis is de inwijding van de „Sala Cervantes” in de monumentale Biblioteca Nacional te Madrid. Elk studieuze Nederlander — en dat zijn er velen, naar Paul Colin schreef in een kroniek van Claret — zal natuurlijk op dezen tempel der wetenschap afvliegen en eerbiedig de breede stoep opstijgen, tusschen de enorme beelden door van Cervantes, Vives, Alfonso den Wijzen, en andere geestelijke heroën van Spanje. Rechtuitlopend zal hij zijn enthousiasme wellicht al iets bekoeld voelen als hij op zij moet springen voor 't standbeeld van Menendez Pelayo, den grooten Katholiek en universeelen literator. Teleurgesteld zal hij zich gaan voelen, als hij geen catalogus kan raadplegen, doch slechts een boek, dat hij kent, op een papiertje mag schrijven. En diep ongelukkig zal hij zijn, als hij ondervindt, dat hij maar één boek krijgt na lang wachten en het inwisselen van allerlei penningen, en dat in dat kolossale gebouw van de nieuwere en vooral van de buitenlandsche literatuur maar weinig voorhanden is.

Den volgende keer zal hij wellicht links afslaan naar de afdeling manuscripten, waar het gemoedelijker toegeaat, maar de catalogus eveneens decennien ten achter is. Maar daar kan hij tenminste prachtige miniaturen en unieke handschriften bewonderen. Tot hij den derden dag rechts afslaat en komt aan de 6 Maart 1920 ingewijde zaal van Cervantes. Daar staan in 't midden en tegen een wand een drietal groote boekenkasten, waarin o. a. 600 verschillende edities van den „Don Quijote” bewaard worden. De overige wanden zijn „versierd” met een aantal schilderijen van Muñoz Degraín meest scènes uit den Quijote, voorstellend.

Van deze, door den schilder geschonken stukken kan men alleen zeggen, dat ze aangenaam zijn door hun zachte, fijne kleuren; maar niets hebben ze van het realistische, het forsche, het origineele en heroïsche, dat juist in 't werk en 't leven van Cervantes telkens doorbreekt. De minister van onderwijs las bij de inwijding een K. B. voor, waarin bevelen wordt, dat op alle Spaansche scholen dagelijks bij 't begin van de les een stukje uit den Quijote moet gelezen en verklaard worden. Deze maatregel is bedoeld om den Quijote ook te doen lezen door die meerderheid van 't Spaansche volk, welke het niet kent, dat dat glorieuse boek hunner literatuur, het beroemdste profane boek der wereld is, waarvan bijna 800 uitgaven bestaan in meer dan 30 talen, o. a. in 't Hebreeuwsch, Chineesch en Japaneesch. Jammer dat voor die schoolleer een verkorte editie zal gemaakt worden.

Overigens lijkt het idee me uitstekend... om alle liefde voor den Quijote te dooden, dank zij de „verplichting” en de sleur.

Wellicht is Cervantes het schrijvende genie, dat zich het helderst en eenvoudigst geuit heeft. Bij eerste lezing heeft men geen commentaren noodig, slechts bij herhaalde kennisgeving worden die wenschelijk, en dan zal de editie van Rodríguez Marfa (8 deelen van de „Clásicos Castellanos”) meestal voldoen. Het moet tot eer van de Spanjaarden gezegd worden, dat ze Cervantes bestudeerd hebben; soms zelfs zijn ze te ver gegaan. Wat b. v. te zeggen over een heele monografie gewijd aan het huis waarin Cervantes misschien te Valladolid gewoond heeft en van 't boek van Julian Apraiz „Cervantes vascofilo”, naar aanleiding van 't feit, dat deze een blauwen Maandag in dienst is geweest van een Bask, Pedro de launza? Ook de „vereering van het H. Hart van Don Quijote”, waarover Borgese spreekt en die zich uit in werken als van Unamuno „Vida de Don Quijote y Sancho”, van Ortega y Gasset „Meditaciones del D. Quijote” van Azorin „La Ruta de D. Quijote”, enz draait meer om 't ikje van de auteurs dan om Cervantes heen. Op 't kantje van idioot lijkt het zich de ernstige vraag te stellen, hoe Cervantes zou geschreven hebben als hij rijk en gelukkig was geweest, en te beweren, zooals Morel-Fatio deed, dat Cervantes beter zou geschreven en geredeneerd hebben, als hij van de antieken meer studie had gemaakt.

Jammer is, dat ondanks die vele studies en onderzoekingen er nog eenige voorname punten in Cervantes' leven duister blijven, b. v. de wijze waarop zijn huwelijk met Catalina de Salazar in 1584 tot stand kwam en waar en hoe hij leefde van 1600—1604 juist de jaren waarin hij den Quijote (le deel) moet geschreven hebben. Vrij onwaarschijnlijk is, dat hij dien tijd doorgebracht zou hebben in Argamasilla, zooals o. a. Azorin onderstelt en Jaccaci in 1897 „On the Arail of Don Quijote” (Londen 1897). Dit laatste boek is overigens zeer aanbevelenswaardig als reisbeschrijving en om de heel goede teekeningen van Daniel Vierge.

Met hetzelfde vuur waarmee Anteguera en andere schrijvers de rechten van Argamasilla verdedigden, komen anderen op voor Esquivias, het plaatsje in La Mancha waar Cervantes' vrouw jaren woonde, terwijl hij zelf vele eenzame tochten maakte in Andalusië vooral, om gerst, olie, etc in te koopen voor de Armada eerst en later voor andere doeleinden. Cotarelo y Mori, van de Kkl. Spaansche Akademie, denkt b. v. dat hij 't ontwerp maakte in Esquivias en het boek geschreven heeft in Toledo, een stad, die hij blijkens vele details uit den Quijote en enkele „Novelas Ejemplares” uit denzelfden tijd (als „La illustre fregona” en „La fuerza de la sange”) op zijn duimpje kende.

Van hetzelfde gevoelen is Gomez Ocana, professor in de medicijnen, die een heel interessant boekje aan Cervantes wijde n. l. „El autor del Quijote. Antecedentes de un genio” (1914; niet in den handel).

Wat de toenmalige levensomstandigheden van Cervantes aangaat, zeker is dat hij geen dichters vond, die verzen aan zijn werk op droegen en dat hij er daarom gedichten voor plaatste van den „Keizer van Trebizonde”, van „Urganda de Onbekende”, enz. In die jaren n. l. was hij in vijandschap met den anderen grooten Spanjaard van dien tijd, Lope de Vega, waarschijnlijk alleen door meeningverschil over kunsttheorieën. De nobele natuur van Cervantes heeft deze vijandschap langzamerhand doen afnemen en in de voorrede op zijn „Ocho comedias y ocho entremeses” van 1615 prees hij Lope de Vega zeer.

II.

Ik sprak u over de nobele natuur van Cervantes, vrij van bitterheid en menschenhaat, ondanks zijn vele teleurstellingen, gevangenzettingen, armoede, enz. Inderdaad hebben alle groote kenners van Cervantes zich aangesloten bij de woorden van Barbey d'Aurevilly: „van alle groote humoristen in de literatuur is Cervantes degene, die bij zijn glimlach de meeste tranen heeft.” Slechts één Italiaan Italië is het land waar hij 't best en 't algemeenst bekend is n. l. Borgese noemt hem bitter een misanthroop.

Het is interessant te lezen wat groote schrijvers als Lessing, Schlegel, Heine, Toergeen, Sainte-Beuve, Littré, Barbey d'Aurevilly, Papini (de Italiaansche futurist in „Stroncature”) e. a. over Cervantes gezegd hebben. Veel daarvan is bijeengebracht in het aardige boekje van F. de laza „El Quijote, durante tres siglos” (1918), dat hoofdstukken heeft over Engeland, Duitsland, Frankrijk, Rusland, Italië, Portugal, Noord- en Spaansch-Amerika. Nuttiger echter zou het zijn eens te verzamelen, wat in de Ned. literatuur over Cervantes en zijn werk gezegd is en dit eens aan de Spanjaarden mede te deelen. Tegelijk kan dan de bibliographie in het werk van Rijs, dezen indertijd verstrekt door Mr. Leupen, herzien worden, wat helaas nagelaten is door den heer William Davids die in 1918 een boek publiceerde over de letterkundige betrekkingen tusschen Nederland en Spanja in de 16e—18e eeuw.

Ook moet dan beoordeeld worden, wat onze vertalers, b. v. Lambert van den Bosch (1657) van de Quijote en andere werken hebben terecht gebracht. Uit de textproeven in het boek van Davids, die voor 't Spaansch uiterst slordig, heb ik de vrij zekere overtuiging, dat althans aan Van den Bosch het humoristische en satirische element weinig plezier heeft gedaan. Dat is waarschijnlijk toe te schrijven aan onvoldoende bekendheid met de Spaansche taal, die zich op dezelfde wijze uit bij de vertalers van schelmenromans als „Vida del Biscoñ” van Quevedo.

Een der jongste geschriften over Cervantes is van den Amerikaanschen professor Schervill.

Doch liever dan daarover te spreken wil ik den Nederlandschen liefhebber der Spaansche belletrie iets vertellen van het laatste boek van Pio Baroja, „La cava del humorismo”, dat, zooals de titel al aangeeft, ook Cervantes den humorist, moet aanroeren. Inderdaad is er weinig dat in dit boek niet aangeroerd wordt, en daardoor is deze „verhandeling” over den humor zelf een goed staaltje van het genre, ook door de mengeling van 't ernstige en comische, wat Baroja een der humoristische grondeigenschappen van den Quijote noemt en waaraan Multatuli eenige zijner beste ideeën gewijd heeft. Baroja heeft het over Bergson en de neuronen,

overluxe en bolsjewisme, over de joden, de karaktereigenschappen van den man en de vrouw, over de rhetoriek als contrast van den humor.

Hij wijdt een lang hoofdstuk aan het anti-sociale, anti-wetenschappelijke en anti-artistische van den humor; spreekt over intuitie en methode, muziek en humor, enz. Cervantes roert hij o. a. aan waar hij uitvoerig een artikel van Ortega y Gasset („Lectura”, December 1915) bestrijdt. Deze had beweerde, dat de literatuur der aristocratie schept, die der plebejers niet. Maar dan stelt Baroja de „libros de caballeria” (de eenige goede, n. l. Don Quijote is volgens hem een caricatuur!), waarnaar niemand meer om ziet tegenover de schelmenromans. Hij stelt Villon tegenover Ronsard en stipt Verlaine uit de moderne Fransche en den Arcipreste de Hita en Fernando de Rojas uit de oude Spaansche literatuur aan.

Ortega y Gasset beschouwt Don Quijote als een mengeling van beide, waartegen Baroja verklaart: „Ik geloof niet dat Cervantes een uitzondering is, noch in geest, noch in waardigheid... De kwade hartstochten bereiken Cervantes wel, doch Velazquez niet... Ook geloof ik niet, dat de copie alleen critisch en niet schept en dat men in de kunst kan copieëren, zonder er iets in te leggen. Hij beschouwt dit realisme als een factor van den humor. Het humorisme, zegt hij elders, accepteert de langzame evolutie van Darwin, zoowel als die van de bijna wonderbaarlijke mutaties van Hugo de Vries.

Origineel is wat hij zegt over de ethnografische, sociale en climatologische condities van den humor: de hoofdstad van den humor is Londen, die der rhetoriek Rome. Engeland, Spanje en Rusland noemt hij de landen der „intensista”, de anderen zijn de „totalistas”. Ongetwijfeld, verklaart hij, zijn er in Europa geen minder sociale menschen, geen geschiktere om alleen te zijn dan de Engelschen en de Spanjaarden, en hij stelt Quijote, Hamlet en Raskolnikof tegenover Athalie en Werther. Het humorisme is alzijdig, het kan aan geen voor-schriften gebonden zijn, als Merlijn, die de zoon van een non en van den duivel was, ontspruit het uit het goede en het kwade.

De verbeelding en de melancholie zijn eveneens hoofdwortels van den humor; hij is het product van een beetje koortsige menschen, zooals de rhetoriek van koude en achterlijke typen. En zoo springt hij van 't een op 't ander in de colleges en de gesprekken, waaraan hij zijn spreektrampet laat deelnemen in de grot van den humor. Er tusschendoor valt hij vinnig uit tegen een Bask van 't gezelschap, die een manie heeft voor 't Baskenras en daarbij zwaar-katholieke voorziensheidsideeën; tegen den koning en de Spaansche aristocratie; tegen O. Weërs en eerlijke dommeriken. Alles toegepaste humor!

Om niet te vergeten, dat deze brief, behalve aan den humor, aan Cervantes is gewijd, wil ik eindigen met een woord van Baroja: „Don Quijote en Sancho zijn twee evenwijdige lijnen, naar de toekomst der menschheid geprojecteerd, onuitwischaar.” (N. R. C.)

Nederlandsch-Indië.

De pest te Soerabaja.

Het Soer. Nieuwsbl. meldt:

De plaatselijke gezondheidsdienst deelt ons mede, dat er gisteren in het centrale laboratorium tegenover de weeskamer een rat gevonden is, die bij onderzoek veertig vlooiën bleek te hebben, die alle krioelden van de pestbacillen.

Eveneens gisteren werd er pest geconstateerd bij den waker van een der magazijnen in de Heerenstraat achter de Protestantsche Kerk.

Heteen in verband met het ander maakt het waarschijnlijk, dat in het complex van de Javasche Bank, de Rotterdamsche Lloyd, de Heerenstraat en de Politiekantoorstraat alle ratten met pest besmet zijn.

Het is dus zaak, dat een ieder daar in de buurt eens een geduchte schoonmaak houdt en aan de ratten alle gelegenheid beneemt om zich nestelen. Vindt men doode ratten, dan die niet aanraken doch eerst overgieten met petroleum of kokend water en daarna opzenden naar het laboratorium van het stadsverband. Levende ratten zooveel mogelijk verdelgen, doch niet aanraken, dus b. v. vangen met vallen en daarna overgieten als boven vermeld.

De plaats waar de bovenbedoelde waker woonde leek wel een mestvaalt. Deze is thans opgeruimd, maar een ieder wordt met aandrang aangeraden ook eens schoonmaak te houden.

De slaapziekte.

Blijkens een draadloos N. T. A. bericht uit Parijs heeft een redacteur van het Petit Journal van doctoren, verbonden aan het instituut Pasteur, mededeelingen over de slaapziekte ontvangen. Dezen hebben de oorzaak dezer ziekte opgespoord en verkla-

ren het vraagstuk opgelost te hebben. Zij hebben niet alleen hoop de behandeling dezer ziekte te vinden, maar ook nog een serum daartegen.

Mutaties in de suiker.

We lezen in Suikerbond:

Vertrokken of zal vertrekken van: Soem-berhardjo, tuinchem. F. Th. van der Heyde, Redjosarie chemiker P. H. Dooremans, Wonosari fabr. chef A. C. Kreunen. Petjangaan tuinemployé L. G. v. Ballusack, Petjangaan tuinflu. J. Keasberry Jansen, Krian chemiker F. H. Glignett, Krian 2de machinist A. P. W. Brest van Kempen, Djombang chemiker A. C. Bakker.

Overgegaan of zal overgaan van: Petjangaan naar Modjopangoeng chemiker J. P. Smit, Gondang Winangoen naar Modjo tuinflu. J. J. Burlage, Winongan naar Pohdjedjer snijveldempl. A. R. van Zeyl, Tegowangi naar Ranoepakis chemiker M. J. H. Felix, Tjoekier naar b. o. Kasembon R. W. J. Ruitenschild, Pohdjedjer naar Brangkal chemiker W. H. de Ruiter, Kooy en Co. Soerabaja naar Krian M. J. A. Fea, Poerwodadi naar Modjoangoeng chemiker W. J. Wijn, Petjangaan naar de Maas fabr. opz. K. v. Ede v. d. Pals, Oemboel naar Tanggoelang proeftuinempl. G. R. Kuypers, Djatibarang naar Adiwerna tuinflu. P. Coops, Djatibarang naar Djatiroto railbaanopz. G. G. van Herk, Klampok naar Wonopringgo tuinflu. ployé J. C. R. v. Bannisset.

Geplaatst te: Proefst. Semarang ass. chemiker L. Kranendonk, Poerwodjo tuinflu. J. H. F. Bennewitz, Krian ass. chemiker N. Joo Tiang Poo, Rendeng tuinflu. ployé J. H. Koch.

Rechtszaken.

Bij vonnis van den raad van Justitie is de beklaagde C. J. van Bohemen schuldig verklaard aan verduistering door iemand die het goed uit hoofde van zijn persoonlijke dienstbetrekking onder zich heeft en terzake veroordeeld tot gevangenisstraf voor den tijd van een jaar en zes maanden, met aftrek van ondergane preventieve hechtenis.

Kunst

H. A. van Ingen. †

Arnhem, 15 Maart. — Te Renkum overleed, 76 jaar oud, de schilder H. A. van Ingen.

H. A. van Ingen werd in 1846 te Renkum geboren en gaf reeds vroeg bewijzen van zijn talent.

Hij behoorde tot de allereerste naturalisten: nog voor het werk der Barbizonners hier bekend was, voor er een Haagse school bestond, terwijl van Ingen niets wist van wat er in de schilderswereld gebeurde schilderde hij zijn herders en boeren in donkere, goudbruine tinten. Later leerde hij Bilders, Mauve en Willem Maris kennen; hij kreeg les van C. H. Meiners, Maris had een grooten invloed op hem. Zijn werk onderscheidde zich door teederheid en innig gevoel: vooral zijn stal-interieurs zijn aantrekkelijk door hun ware coloriet en hun vredige rust.

Rijkdom verwierf hij niet door zijn kunst: hij bezat zelfs geen schildersezel. Als hij bij zijn broeder, die in Oosterbeek-laag woonde, werkte, werd zijn paneeltje op de binnen-zijde der staldeur gespijkerd, waar 't bleef tot 't werk gereed was.

Louis Baron †.

Louis Baron, de Parijsche acteur, die door een vorige generatie bijzonder werd geëerd, is gestorven.

Louis Bouchène, genaamd Baron, debuteerde, 19 jaar oud, in het Théâtre de la Tour d'Auvergne, reisde daarna in de provincie. Toen keerde hij naar Parijs terug, trad op in de Variétés in „le Photographe” en werd in 1871 directeur van het Théâtre de la Tour d'Auvergne, waar hij voor het eerst was opgetreden. Een jaar later keerde hij naar de Variétés terug, waar hij zijn naam vestigde door zijn natuurlijkheid en zijn komisch talent. Vooral zijn creatie van „Monsieur Betzy” was onovertroffen.

Hij speelde ook nog in de Folies-Dramatiques, in het Châtelet en het Palais Royal.

Wetenschap.

Max Fürbringer †.

Max Fürbringer, die van 1879 tot 1888 hoogleeraar in de vergelijkende anatomie te Amsterdam is geweest, is te Heidelberg op vier en-zeventigjarige leeftijd overleden.

Na een buitengewoon professoraat te Heidelberg te hebben vervuld, werd Fürbringer eerst professor te Amsterdam, vervolgens te Jena en toen, in 1901 opnieuw te Heidelberg, waar hij in 1912 zijn emeritaat verkreeg. Van zijn geschriften zijn te vermelden: „Knochen und Muskeln der Extremitäten bei den schlangennähnlichen Sauriern”, „Zur Entwicklung der Amphibienniere”, voorts werken over onderzoekingen inzake de morphologie en de

systematiek der vogels en inzake de systematiek en genealogie der reptielen.
Fürbringer was een leerling van Karl Gegenbauer, die hij te Heidelberg opvolgde

Advertentien.

Zink in bladen.

In voorraad de bekende zuivere Zink in bladen voor peti mirings, of voor Dakgoten, in afmetingen van $2,10 \times 93$ c/M., wegende per blad ca. 5 katti's.
Prijs f 4.— per blad loco Weltevreden.
Bij groote afname flinke reducties.
Beleefd aanbevelend:

Mij tot Expl. v. Rijtuigf & Kalkbr
2901 Heemraad, Weltevreden.

GEVRAAGD door theeonderneming

Zelfstandig Tuinassistent

op de hoogte der soendaneesche taal, der tuinwerkzaamheden en goed met werkvolk kunnende omgaan. Goede voorwaarden.
Brieven onder No. 3305 aan de administratie van dit blad.

GEVRAAGD.

Kinderjuffrouw

door Administrateursfamilie.
Koel en gezond klimaat. Condities nader overeen te komen.

Brieven met uitv. refer. en verlangd salaris onder No. 3303 aan de administratie van dit blad.

Bandoeng - Preanger

Spoorhotel PHOENIX Telefoon No. 240

Te koop

het perceel waarop reeds een bod is gedaan van vijf en veertig mille.

God-speed

98 G. A. VAN SPREW

Ledikanten Handel en Bultzakmakertij

THUNG TIAM KENG

Chineesche Voorstraat, (Bantjoen) BANDOENG.
Verkrijgbaar alle soorten van solide ledikanten, Batavia en Soerabaja model, met toebehooren, tegen uiterst billijke en concurrerende prijzen.
Verkoopt ook zuivere, onvermengde kapok, prima kwaliteit, per kattie en per pikol.
Beleefd aanbevelen

THUNG TIAM KENG

J. SCHELTENS

Passer Baroe Zuid 9 t/o Postkantoor
Weltevreden

HEEREN- EN KINDERCONFECTIE KLEEDINGMGAZIJN

Heeren Fantasie- en Sportoostuums
Demie's en Regenjassen
Pyama's en Heerenhemden

Jongenspakjes - Heeren- en Kindercape's - Truien en Truijakjes

Koffers, Tasschen, Plaids

2903

Onze Confectie wordt in Holland door bekwame vaklieden vervaardigd

N. V. Cordesius & Bax

Administratie- & Incassokantoor

BRAGAWEG 36. BANDOENG Tel. No 1187.

Prempte en overzichtelijke afrekeningen.

Gelegenheid tot deponeren van gelden op

Girorekening met rentevergoeding van 3.6 pCt p.a.
(zonder franjes) op algemeen geldende voorwaarden

Depositorrekening met rentevergoeding van 4 pCt.
voor 3 maanden, $4\frac{1}{2}$ pCt. voor 6 maanden en 5 pCt. voor
12 maanden fix.

137

N. V. Handel Mij. voorheen C. M. LUIJKS

BANDOENG - BRAGAWEG 45 - TELEFOON 268

Batterijen voor

Zaklantaarns.

99

ROWLEY, DAVIES & Co. Ltd.

Bandoeng

Solignum

het eenigste afdoende middel ter bescherming van
houtwerken tegen witte mieren.

Izal

Het beste desinfectie middel tevens het goedkoopste. In gebruik in
hospitalen, hotels, veehouderij etc.

183

Inwoning en kost aangeboden

aan jaarbeursbezoekers nabij jaarbeurs.
Brieven onder No. 3328 Bur. Pr. Bode.

Dames!

Dames

Ontvangen het bekende

Kokohaarwater

het beste tegen uitvallend en afbrekend
haar, radikaal middel tegen roos.

Separaat Damessalon

haarwasschen, onduleeren, kappen, alle
moderne kapsels die U zich wensch

Gedipl. Dameskapper

Beleefd aanbevelend,

W. REICHELT

Coiffeur voor Dames en Heeren
Bragaweg 25.

193

Marmeren Grafsteen.

in WIT en BLAUW. marmer.

wit marmer met zwarte lett. 30 ct. p. lett.
blauw " " uitpuilende lett. 75 ct. p. lett.
wit marm. $60 \times 50 \times 2$ c.m. f 15.—;
 $70 \times 60 \times 2$ c.m. f 20.—;
63 $125 \times 75 \times 2$ c.m. f 60.—

E. THEIN - Naripanweg 28.

Nederlandsch Indische Escompto Maatij.

Verbeterde aankondiging

Aangezien door het verkeerd overkomen der telegrafische instructies in Nederland bij de inschrijving op tien miljoen gulden aandelen in de Nederlandsch-Indische Escompto Maatschappij abusievelijk dividend-bewijs No. 17 van aandelen en No. 36 van certificaten hebben gediend als claim, kan daarop geen interim-dividend worden betaald, zooals per advertentie aangekondigd.
Het tweede interim-dividend ad vijf procent zal worden betaald tegen coupon No. 73 van aandelen en tegen coupon No. 38 van certificaten van aandelen van af 4 Mei 1920 bij alle kantoren der Maatschappij met:
f 50.— voor heele aandelen
f 25.— voor halve aandelen
f 12.50 voor kwart aandelen
f 12.50 voor de heele aandelen emissie 1919, genummerd 2001 en hooger
f 25.— per coupon No. 38 van certificaten o. e.
f 6.25 per coupon No. 38 van certificaten n. e.
terwijl coupon No. 71 en No. 72 van aandelen en coupon No. 39 en 37 van certificaten van aandelen, die in Nederland en in Indie als claimcoupon hebben gediend, waardeloos zijn.

DE DIRECTIE

Batavia, 29 April 1920.

3301

Uit stock leverbaar:

Kabelbanen,

Batterijen, Bridge Rubber Machines (Engelsch fabrikaat)
Draalbanken, Boor- en Zaagmachines

Technisch Bureau Merrem & La Porte, Bandoeng

2993

ELITA RESTAURANT

ALOON ALOON - TELEFOON No. 544 - BANDOENG

Geopend van 's morgens
8.30 tot 's nachts 1 uur.

Belangrijk bericht!!!

IEDEREN AVOND, BEHALVE MAANDAGAVOND,

Concert

van het nieuw gevormde

GROBE-QUARTET

van 7 tot 12 ure.

MATINÉE

Zondags van 10 tot 1 ure.

KOMT, ZIET EN OVERTUIGT U!

Beleefd aanbevelend

Tardat Johanness.

Eigenaar en Beheerder

174

Technisch - Bureau

van J. F. R. HELLENDORP

Soerabaja

Tel. adres: MACHINE.

GROOTE VOORRAAD:

Fairbanks

Fabrikaat

The Standard Scales.

120b

Voorradig:
VENEERKISTEN
MOBIKISTEN
CEMENT
AZIJNZUUR
FORMALINE.

141

MODE MAGAZIJN „DE STER“

Weltevreden, Gang Passar Baroe 55.

SPECIALITEIT:

Costumes Naar maat

Verwachten per S. S. Batoe:

Voorts Marabonts, Kragen, Ornamenten etc. in diverse soorten.

Ons werk is onze Reclame

155

N. V. Overzeesche Handelsvereeniging

Van Doorn, Vogelesang en Regnault

BOOMSTRAAT 6

SOERABAIJA.

Specialiseert in DROGE en AANGEMAAKTE VERFWAREN

Loodwit	in olie.	Lijnolie.
Dekwit	" "	Vernissen.
Parelgrijs	" "	Terpentijn.
Zinkwit	" "	Stopverf.
Zwart	" "	Frescoline (Sanitaire
Groen	" "	Koudwaterverf).
Geel	" "	Kunstpuimsteen.
Roodbruin	" "	Carbolineum.
Havanabruin	" "	Black Varnish.
Ferrol (roestwerende verf).		
Aluminiumverf.		

115d

MAISON PIANELLI

IAS ONTVANGEN van:

HOUBIGANT, PARIS,

een kleine factuur Parfums, Lotions, Poeders
 Brillantines, Eau de Cologne.

45

Ongevallen Verzekering Maatschappij

FATUM - BATAVIA

Overlijden, verwonding en verminking, ook door: trein, tram, auto en wielrijden, aanslagen, ongevallen ontstaan door het beroep en daarbuiten, sport enz. enz., zijn onder de verzekering begrepen.

Vraagt prospectus met opgave van Uw beroep. Zeer lage premie.

Hoofd-Agent te BANDOENG:

W. VAN HEUSDEN Jr., Bragaweg.

48

SYTSMA & Co.,

KANTOOR VOOR MAKELAARSAZAKEN

Batavia — Semarang — Soerabaja.

Bandoeng: Bragaweg hoek Naripanweg,

Telefoon 30.

155

HOUTHANDEL

P. Landberg & Zoon

BATAVIA.

Superieur Djati, Borneo en Sumatrahout.

Agentschappen en Stapelplaatsen:

49

Bandoeng - Cheribon - Djoeja - Semarang en Tjepoe.

Brandassurantie Mij. „Motor Union Insurance Co., Ltd.“

Nemen verzekeringen aan tegen brandschade op woon- en pakhuizen, meubilair, koopmansgoederen etc., etc., tegen scherp concurrerende tarieven.

Sub-agenten gevraagd.

Voor verdere inlichtingen zich te vervoegen tot de

1227

JAVA OVERSEA Co., Hoofdagente voor Java te Batavia.

MAISON BOGERIJEN

BRAGAWEG 64

TELEFOON No. 339

Confiseur - Cuisinier - Pâtissier - Glacier

Onvangen:

Fransche Sardines in olie en in Tomaten, Fransche groenten, als Petits Pois Fins, Haricots Mi-Fins, Flacciolets Tres Fins.

Paté de Foie Gras, Paté de Volaille, Appétit-Sild.

Amsterdamsch Roggebrood van Faunken & Zoon, wit, zwart en met krenten.

Fijne Dessert-Koffie en Koffie-Extract.

Griesmeel, Gort, Havermout, Ceylpoeder, Mosterdpoeder, Spoor's Mosterd.

Bessensap van de Wed. C. Rok & Zoon in 1/2 en 1/4, Fiesschen, Boschbessen en Boschbessensap van de Clero's proefstation. Echte Beemster Augurken, Holl. Wijnazijn, Verkades Beschuit in kl. blikken.

Nutricia Slagroom, Gester-Melk, Vicking Melk, Gecond. ges. Melkmaid.

Bloeker's en Sickes' Cacao in 1/2 pons en 1/4 pons blikken.

Corned Beef, Lunch tongue, Oxtonque, Cubex Vleesch Extract, Lea & Perrins Worcestershire Sause, Beefsteak Sause, Anchovis Sause, Sweet Sliced Mango Chutny.

Gedroogde Peeren, Pruimen en Appelen, Cakes van Swallow & Ariell's Witte en Rode Bordeaux Wijnen.

Holl. en Buitenh. Likeuren, Holl. en Engelsche Jenever, diverse Elixers Veritable Benedictine per flesch f 6.—

Sigaren en Sigaretten

U — ALL — NO AFTERDINNER MINT

Overheerlijk Botergebakk, Gebakjes, Petit Fours, Taarten, Puddingen, Ys enz. Specialiteit in Holl. Boter Cake en Utrechtsche Sprits. Iederen Zondag Versche Holl. Wafelen f 3.60 per dozijn. Dagelijks verkrijgbaar overheerlijk krentenbrood en krentenbollen. Zaterdags Erwtensoepp a f 0.75 er portie

Woensdags, Zaterdags en Zondags muziek op ons terras door het trio „Bogerijen“.

(ZENDINGEN DOOR GEHEEL NED.-INDIË)

BELEEFD AANBEVELEND.

55

L. van BOGERIJEN.

H. BODOM's

Kunst-Foto-Atelier

Naripanweg 3

Bandoeng

SPECIALAAL VOOR:

68

Kleurportretten en Vergrootingen.

Vraagt uwen langganan:

Z. H. B. BIER

Prima Hollandsch Fabrikaat

van de

Zuid-Hollandsche Bierbrouwerij, Den Haag (Holland)

Bijkantoor voor de Preanger-Regentschappen:

Bandoeng — Bragaweg 60

146

SOERABAIASCH ACCOUNTANTSKANTOOR

M. D. PRANGER

Ex. Accountant H. V. A.

Lid van het Nederlandsch Instituut van Accountants.

153

Kembang Djepoon, boven Nieuwe Soerabaja Courant, Telef. Noord 1408

Californische Wijnen

merk

Italian Swiss Colony

Zuiver en onversneden!

FEDERAL vrachtautomobielen,

1 $\frac{1}{2}$, 2 en 3 $\frac{1}{2}$ tons.

Vraagt gegevens en prijzen bij de Agenten:

Electro-en Autotechnisch Bureau.

ULLRICH & Co., Bandoeng.

770a

JAVA STORES Ltd., SEMARANG

TENNIS

Ballen
Rackets
Palen
Netten

VOETBAL

Ballen
Shirts
Palen
Netten

GOLF

Ballen
Taschen
Clubs
Netten

SPORTAFDEELING

BOKS apparaten, ballen, handschoenen,
ROEI-apparaten.

Diverse schermartikelen,
Complete GYMNASIEK garnituren,
CROQUET-spellen

Veldbedden, Veldflesschen.

JOHN LECKIE'S Zadeln, tuigen, stalbenoodigheden,
WINCHESTER Geweren en ammunitie.

66

Fittings voor Rubberkisten

per stel, bestaande uit:

4 stuks van 24" met omgeslagen randen
8 " " 19" tevens met inkepingen
levenbaar uit tin blik en (of) gevernist black-
plates. 154

Brieven No. van dit blad of telefoon 411

Nederlandsch Indische
Effecten- en Prolongatiebank,
BATAVIA.

Telegram-adres: "BANK EFFECT".

BELAST ZICH MET:

Uitvoering van Effecten-orderen.

Beleening van Effecten.

Vorming van Maatschappijen Vennoot-
schappen.

Inbreng van Ondernemingen of Be-
drijven in Maatschappijen Vennootschappen.

Plaatsing van Obligatieleningen.

Effectenorderen kunnen zonder meer-
dere kosten worden opgegeven door
bemiddeling van de Agentschappen
der N. I. Escompto Maatschappij.

25

Groene Zeep

merk

SLEUTELBOS

in blikken van 2 $\frac{1}{2}$ K.G

Kwaliteit even goed als de Europeesche

van de Ned. Ind. Zeepfabriek "Mataram".

Eenigste Agenten:

Indische Handels Compagnie.

117h

Toyo-Kisen - Kaisha - Yokohama

Geregelde vrachtaart van Singapore, Hongkong, Shanghai, Japan via Honolulu
naar San Francisco en andere plaatsen in de Vereenigde Staten, Canada en Mexico

Zuid-Amerikaansche Dienst

van Hongkong via Japan en Honolulu naar Callao, Iquique, en
Valparaiso; van daar per Trans-Andes spoorweg naar Buenos Aires, enz.

Bij voldoende aanbod van lading bestaat verscheppingsgelegenheid rechtstreek
van Ned. Ind. havens.

Voor vracht gelieve men zich te wenden tot de Agenten:

FRANCIS PEEK & Co. Ltd.

Batavia, Semarang, Soerabaja, Padang en Medan

159a

GROOTE VOORRAAD:

WELLINGTON- SCHRIJFMACHINES

PRIJS COMPLEET MET PLANK EN DEKSEL

f 150.—

93

N. V. Kantoorboekhandel v/h A. C. Nix & Co. Bandoeng

N. V. Technisch Bureau VRAAG en AANBOD

BANDOENG-KANTOOR,

Telefoon 552

Bragaweg 48

Wendt U zich tot ons voor den ver-
koop Uwer

Overcomplete

Machinerieën en Materialen.

168